

ความต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวภาวรินทร์ สุรเดชวงค์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา
ตุลาคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

บทคัดย่อ
ของ
นางสาวภาวรินทร์ สุรเดชะวงศ์

26 ส.ค. 2547

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา
ตุลาคม 2546

ภาวรินทร์ สุระชะวงค์. (2546). ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม และ อาจารย์ไมตรี อภิพัฒน์ นະมนตรี.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม ปีการศึกษา 2546 จำนวน 231 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าไค-สแควร์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม แยกพิจารณาแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล ผู้เรียนส่วนใหญ่เรียนแผนวิทย์ - คณิต มีคะแนนเฉลี่ยสะสมส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 2.01 – 3.00

สถานภาพด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางด้านสังคม ภูมิลำเนาของผู้เรียนส่วนใหญ่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ส่วนมากอาศัยอยู่กับบิดา - มารดา และมีพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ส่วนมากจำนวน 2 คน ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา/เทียบเท่า อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย และรายได้ของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ประมาณ 10,001 – 30,000 บาท

นอกจากนี้ผู้เรียนส่วนใหญ่คาดหวังที่จะประกอบอาชีพรับจ้างภาคเอกชนและมีรายได้ที่คาดหวังต่ำกว่า 12,001 บาท เป็นส่วนมาก ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 54.5 และส่วนน้อยไม่ต้องการศึกษาต่อร้อยละ 3.5 และมีทัศนคติเห็นด้วยกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม คือ แผนการเรียนและคะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้เรียน

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา คือ รายได้ของผู้ปกครอง รายได้

ที่คาดหวังของผู้เรียน ความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียน จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ใน
ทุกระดับการศึกษาระดับการศึกษาของผู้ปกครองและทัศนคติกับความต้องการศึกษาต่อระดับ
อุดมศึกษา

ส่วนปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ ณ ระดับ 0.05 กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา คือ ภูมิสำเนาของผู้เรียน
สภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครอง

DEMAND FOR FURTHERING STUDY IN BACHELOR DEGREE
OF SECONDARY STUDENT GRADUATED FROM WAT SUTHI SCHOOL

AN ABSTRACT
BY
MISS PAWARIN SURADACHAWONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Economics degree in Economics of Education
at Srinakharinwirot University
October 2003

Pawarin Suradacharwong. (2003) *Demand for Furthering Study in Bachelor Degree of Secondary Student Graduated from Wat Suthi School*. Master 's Project. M.Econ. (Economics of Education). Bangkok : Graduate School, Srinakarinwirot University. Project Advisor : Asst.Prof. Dr. Kittima Sungkasem and Mr.Maitri Abhibhatanawontri.

The purposes of this research were to investigate the personal and socio – economic factors of students and to investigate the personal factors related to demand for furthering study in Bachelor degree of secondary students graduated from wat Suthi School.

The sample of the study consisted of 231 secondary students graduated from wat Suthi School in the academic year 2003. The instrument for collecting data was the questionnaire with closed - opened questions. The data were analyzed by percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Chi-square test.

The results revealed that:

1. The personal factors status and social-economic factors of secondary students graduated from wat Suthi School were described below:

The personal factors consisted of almost were study in science – maths Program and GPA were between 2.01 – 3.00

The socio – economic factors consisted of almost were live in Bangkok area parents 's highest education were primary. school, parent 's career were entrepreneur, parrents's almost had income , around 10,001 – 30,000 baht, almost student had demand for futhering study in Bachelor at most (54.5%) and in the other Hand , less levelno demand (3.5%) , almost students had agree with the at attitude for furthering study in Bachelor degree.

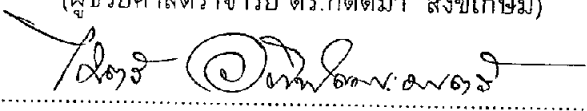
2. The personal fators that have shown statistically significant differences at 0.05 on relation to demand for furthering study in Bachelor degree of secondary students graduated from wat Suthi School were study program and GPA.

The socio-economic factors that have shown statistically significant differences at 0.05 on relation to demand for furthering study in Bachelor degree of secondary student graduated from wat Suthi School were parent's income ,students expectation income , expected occupation , number of family members were studing at any level of education , parent 's highest education and attitude for furthering study

The socio – economic factors that have shown statistically significant differences at 0.05 on non-relation to demand for furthering study in Bachelor degree of secondary student graduated from wat Suthi School were home land , the marriage status , parent 's occupation.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

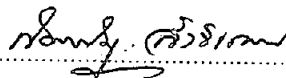
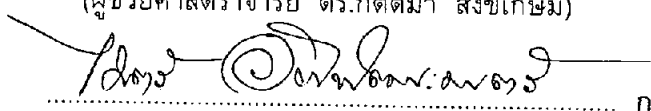
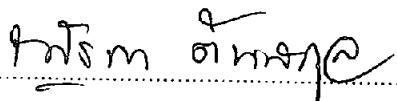
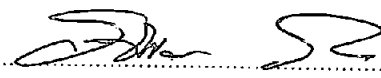
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

.....
(อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี)

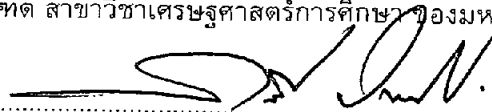
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

..... กรรมการ
(อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญัฐกา ตันสกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์รวิพรรณ สาลีผล)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กวี วรกวิน)
วันที่ 13 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาแนะนำ และช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ และอาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี อาจารย์ที่ปรึกษา ได้กรุณาให้คำแนะนำ รวมทั้งข้อคิดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ตลอดจนได้ช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้งานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ในภาควิชาเศรษฐศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความรู้และประสบการณ์ต่างที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนวัดสุทธิวราราม (นายวันชัย ทองเกิด) และอาจารย์ประพาพ เฟื่องฟูสกุล อาจารย์ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัย ซึ่งทำให้งานวิจัยดำเนินไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธิวราราม (นายมนตรี แสนวิเศษ) ให้ความอนุเคราะห์ในการทำวิจัย และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนวัดสุทธิวราราม (นายวันชัย ทองเกิด) ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลพร้อมทั้งกรุณาแจกแบบสอบถาม ให้ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และให้คำแนะนำและชี้แนะอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมาก ขอขอบพระคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีอันเป็นผลให้งานวิจัยสำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดามารดาและญาติพี่น้องที่คอยเป็นกำลังใจในการทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันถึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแก่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ที่ให้กำลังใจและถ่ายทอดความรู้แก่ผู้วิจัยจนได้รับความสำเร็จในที่

ภาวรินทร์ สุรเดชะวงศ์

สารบัญ

บทที่

	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
กรอบแนวความคิด.....	6
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ประวัติและสภาพทั่วไปของโรงเรียนวัดสุทธิวราราม.....	9
ความหมาย ความสำคัญ ความต้องการศึกษา และการจัดการศึกษา	
ระดับอุดมศึกษา.....	10
ความสำคัญของอุดมศึกษา.....	10
ความต้องการการศึกษาระดับอุดมศึกษา.....	10
การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา.....	10
ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษา.....	11
ทฤษฎีทุนมนุษย์.....	12
ทฤษฎีความต้องการ.....	14
ทฤษฎีอุปสงค์ทางการศึกษา.....	16
สาเหตุที่เกิดอุปสงค์ทางการศึกษา.....	16
ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ทางการศึกษา.....	22
การลงทุนทางการศึกษา.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
งานวิจัยด้านปัจจัยส่วนบุคคล.....	29
งานวิจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือและขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	
สังเขปความมุ่งหมาย.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
อภิปรายผล.....	68
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	78
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	99

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1 สถิติผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ในระบบโรงเรียน) และจำนวนรับนักศึกษาเข้าใหม่ ปีการศึกษา 2535-2542.....	2
2 ประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปี 2544-2549.....	3
3 จำนวนห้องเรียนจำแนกตามแผนการเรียนของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	10
4 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะสุ่มจากประชากรดังกล่าว.....	34
5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
6 ค่าร้อยละของแผนการเรียนของนักเรียน.....	43
7 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน.....	43
8 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายได้ผู้ปกครองของนักเรียน.....	44
9 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายได้ที่คาดหวังของนักเรียน.....	44
10 ค่าร้อยละ รายได้ที่คาดหวังในอาชีพของนักเรียน.....	45
11 ค่าร้อยละ ภูมิสำเนาของนักเรียน.....	45
12 ค่าร้อยละ จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับการศึกษาของนักเรียน.....	46
13 ค่าร้อยละ ระดับการศึกษาของผู้ปกครองของนักเรียน.....	46
14 ค่าร้อยละ อาชีพของผู้ปกครองของนักเรียน.....	47
15 ค่าร้อยละ สภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวของนักเรียน.....	47
16 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติกับความต้องการศึกษาต่อ ระดับอุดมศึกษาของนักเรียน.....	48
17 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติในเรื่องของความจำเป็น กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียน.....	48
18 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติในเรื่องของประโยชน์และ และความคุ้มค่ากับเงินลงทุนเมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียน.....	49
19 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติในเรื่องเกี่ยวกับการเลือก อาชีพและการเพิ่มรายได้เมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียน.....	49

บัญชีตารางต่อ (ต่อ)

ตาราง

หน้า

20	คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติในเรื่องการเพิ่มทักษะความรู้ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา	50
21	คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเกี่ยวกับการยอมรับของสังคมและตลาดแรงงานเมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา.....	51
22	ทัศนคติโดยรวมของนักเรียนที่มีต่อการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียน	51
23	คำร้อยละ ความต้องการในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียน.....	52
24	ความสัมพันธ์ของแผนการเรียนของนักเรียนกับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา.....	53
25	ความสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียนกับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา.....	54
26	ความสัมพันธ์ของรายได้ผู้ปกครองกับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา.....	54
27	ความสัมพันธ์ของรายได้ที่คาดหวังกับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา.....	55
28	ความสัมพันธ์ของความคาดหวังในอาชีพกับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา.....	55
29	ความสัมพันธ์ของภูมิฐานะของผู้เรียนกับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา.....	56
30	ความสัมพันธ์ของจำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับการศึกษากับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา.....	57
31	ความสัมพันธ์ของระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา.....	57
32	ความสัมพันธ์ของอาชีพของผู้ปกครองกับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา.....	58
33	ความสัมพันธ์ของสภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวกับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา.....	59
34	ความสัมพันธ์ของทัศนคติเกี่ยวกับความจำเป็นของการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษากับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา.....	59

บัญชีตารางต่อ (ต่อ)

ตาราง	หน้า
35 ความสัมพันธ์ของทัศนคติเกี่ยวกับประโยชน์และความคุ้มค่าในการศึกษา ระดับอุดมศึกษากับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา.....	60
36 ความสัมพันธ์ของทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกอาชีพและการเพิ่มรายได้เมื่อ ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษากับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา.....	60
37 ความสัมพันธ์ของทัศนคติเกี่ยวกับการเพิ่มทักษะ ความรู้และประสบการณ์ เมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษากับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา..	61
38 ความสัมพันธ์ของทัศนคติเกี่ยวกับการยอมรับของสังคมและตลาดแรงงานเมื่อ ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษากับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา.....	62
39 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา.....	62
40 ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวารามกับความ ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา.....	63
41 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม.....	64

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิด.....	5
2 อุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของเอกชน.....	19
3 อุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของตลาด.....	21
4 การเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษาอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลง ทางด้านรายได้ของประชาชน.....	24

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

✓ การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนในสังคมได้พัฒนาตนเองต่าง ๆ ตลอด ชีวิต การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิตในสังคม เพราะการศึกษามุ่งให้คนได้รับรู้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ต่าง ๆ การศึกษาจึงมีความสำคัญสำหรับทุกคน (ประยูร มัยโกคา. 2539 :3) หลายประเทศทั่วโลกไม่ว่าจะเป็นประเทศในทวีปอเมริกาออสเตรเลียและเอเชียต่างกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศของตนโดยใช้การศึกษาเป็นกลไกในการเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันทางเศรษฐกิจเป็นแรงผลักดันทางการเมืองลดช่องว่างทางสังคมหรือแม้แต่เป็นกระแสเทคโนโลยีเพื่อการปฏิรูปการสอนในยุคใหม่ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 ; อ้างอิงจาก อมรวิรัช นาคกรทรรพ. 2542 : 2)

การอุดมศึกษาเป็นการศึกษาระดับหนึ่งมีหน้าที่สำคัญในการผลิตกำลังคนระดับกลางและระดับสูงสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ ค้นคว้าวิจัยบริการวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การศึกษาระดับอุดมศึกษา (Trends in Higher Education) เป็นสิ่งจำเป็นและมีความต้องการสูงอันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีการสื่อสารจึงต้องขยายและกระจายโอกาสเพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง (Quantitative Expansion) ต้องจัดให้มีความหลากหลายยืดหยุ่น (Diversification) ทั้งโครงสร้างรูปแบบหลักสูตร ระบบการเรียนการสอนมีคุณภาพ (Quality) มีความเป็นนานาชาติ (Internationalization) และมีความสอดคล้อง (Relevance) กับสภาพความเป็นอยู่ของสังคมภายในประเทศและสังคมโลก และเชื่อมโยงกับโลกของการทำงาน จำกัดด้านงบประมาณ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 ; อ้างอิงจาก UNESCO. 1995 : 7-11) แต่ในการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ได้ส่งผลให้เกิดการแข่งขันด้านเศรษฐกิจการค้าอย่างรุนแรง หลายฝ่ายต่างคาดหวังบทบาทของอุดมศึกษาในการพัฒนาคนเพื่อเพิ่มศักยภาพและสมรรถนะในการแข่งขันเพื่อตอบสนองและนำการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ปัจจุบันหน่วยงานที่จัดอุดมศึกษาของไทยมีหน่วยงานทั้งสิ้นรวมทั้งสิ้น 10 กระทรวง และ 11 หน่วยงานอิสระ ได้แก่ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงกลาโหม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานกฤษฎีกา กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระทรวงคมนาคม กระทรวงยุติธรรม กรุงเทพมหานครและสถาบันกาชาดไทย รวมทั้งสิ้น 646 สถาบัน (ไม่นับวิทยาเขต) แต่จากสถิติจำนวนผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (ในระบบโรงเรียน) และจำนวนนักศึกษา

เข้าใหม่ระดับอุดมศึกษา (จำกัดรับ) ปี 2535 – 2542 จำแนกภาครัฐและเอกชน

ตาราง 1 สถิติผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (ในระบบโรงเรียน) และจำนวน
รับนักศึกษาเข้าใหม่ ปีการศึกษา 2535 – 2542

หน่วย : คน

ผู้สำเร็จ/ เข้าใหม่	ปีการศึกษา						
	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
1. ผู้สำเร็จ							
ม.ปลาย	237,679	256,483	280,280	322,680	375,890	430,890	467,380
2. นักศึกษา							
เข้าใหม่							
รับจำกัด	206,333	238,004	263,341	298,368	348,136	352,556	413,702
ร้อยละ	86.8	92.8	93.9	92.5	92.6	81.8	88.5
2.1 รัฐ	124,101	139,501	156,921	176,393	211,880	206,509	246,403
ร้อยละ	52.2	54.4	55.9	54.7	56.4	47.9	52.7
2.2 เอกชน	82,232	98,503	106,420	121,975	136,256	146,047	167,299
ร้อยละ	34.6	38.4	38.0	37.9	36.2	33.9	35.8

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, เมษายน 2542.

จากสถิติจะเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ แต่อุดมศึกษาก็ไม่สามารถรับผู้สำเร็จการศึกษาได้ทั้งหมดมีเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้นที่ไม่ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาซึ่งในจำนวนนั้นอาจไม่มีความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรืออุดมศึกษาไม่สามารถรองรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ทั้งหมดแต่จากความเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้ความต้องการการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้นจากกลุ่มเป้าหมายปกติ ได้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาดอนปลายทั้งความต้องการในการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพความต้องการเพื่อยกระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีและความต้องการในการแสวงหาความรู้อันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิตแต่จำนวนความต้องการการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สามารถประมาณการได้อาจพิจารณาจากผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือการศึกษาพื้นฐาน 12 ปี ที่รัฐจัดโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ดังนี้

ตาราง 2 ประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปี 2544 - 2549

หน่วย:คน						
ปี	2544	2545	2546	2547	2548	2549
ประมาณการผู้จบ ม.6	366	390	394	384	388	409

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อการพัฒนาคน (ศปพค.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี.

จากตารางจะเห็นได้ว่า จำนวนความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามีแนวโน้มสูงขึ้น แต่ในสภาพของความเป็นจริงมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาในประเทศนั้นไม่สามารถรองรับนักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายได้ทั้งหมด อาจเป็นเพราะขนาดของสถาบัน ห้องเรียนบุคลากรทางการศึกษา งบประมาณค่าใช้จ่ายที่มีจำกัด ดังนั้นการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องมีการสอบคัดเลือกเพื่อศึกษาต่อในระดับในระดับอุดมศึกษา แต่ในความเป็นจริงผู้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือมัธยมศึกษาตอนปลายก็มิได้จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเสมอไป อาจมีผลเนื่องจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือส่วนบุคคล ซึ่งทำให้มิได้ศึกษาต่อ และนักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาในแต่ละโรงเรียนก็มีลักษณะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับทำเลที่ตั้ง สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งอาจทำให้เกิดความคิดหรือการตัดสินใจในการศึกษาต่อแตกต่างกัน

โรงเรียนวัดสุทธวรารามเป็นโรงเรียนหนึ่งในสังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งตั้งอยู่บนทำเลที่เป็นแหล่งการค้าหรือย่านธุรกิจ มีชื่อเสียงทางด้านวิชาการ ด้านกีฬา หรือแม้แต่กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสังคม เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมหรือชุมชน มีการเรียน การสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย นักเรียนในโรงเรียนมีหลากหลายไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ ศักยภาพความรู้ ความสามารถ สติปัญญา สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ หรือแม้แต่ความคิดในการตัดสินใจต่างๆ ซึ่งมีผลต่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

จากเหตุผลและปัญหาเบื้องต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจถึงปัญหาความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธวราราม การศึกษาครั้งนี้เป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการ และการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อสนองตอบต่อความต้องการศึกษาต่อได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไปในระดับอุดมศึกษาอีกทั้งยังเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม อันเป็นประโยชน์ในการวางแผนจัดเตรียมที่เรียนระดับอุดมศึกษาให้เพียงพอต่อความต้องการ
2. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของตัวผู้เรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความต้องการศึกษาต่อของผู้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนวัดสุทธิวาราม ปี พ.ศ. 2546 ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม มีจำนวนผู้ศึกษาทั้งหมด 582 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม ได้มาโดยอาศัยตารางมาตรฐานแสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 40) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 231 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้ศึกษาตัวแปรดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนในด้านความต้องการศึกษาต่อ ได้แก่

2.1.1 แผนการเรียน

2.1.2 คะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้เรียน

2.2 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่าย
ของนักเรียนในด้านความต้องการศึกษาต่อ ได้แก่

2.2.1 รายได้ของผู้ปกครอง

2.2.2 รายได้ที่คาดหวังของผู้เรียน

2.2.3 ความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียน

2.3 ปัจจัยทางด้านสังคม หมายถึง ปัจจัยที่อยู่รอบๆ ตัวนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับ
ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียน ได้แก่

2.3.1 ภูมิสำเนาของผู้เรียน

2.3.2 จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับการศึกษา

2.3.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

2.3.4 สภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว

2.3.5 อาชีพของผู้ปกครอง

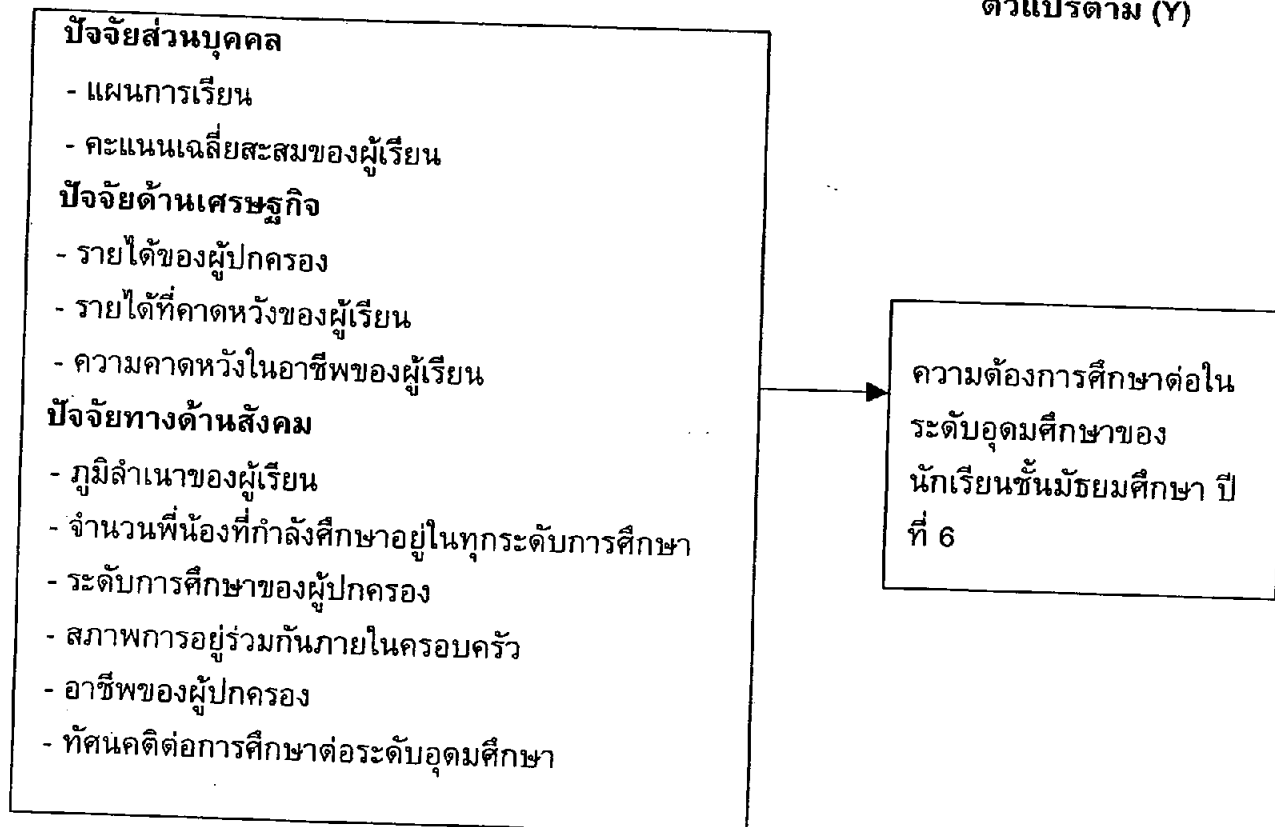
2.3.6 ทักษะติดต่อการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

ตัวแปรตาม คือ ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ได้แก่ ไม่ต้องการ, ต้องการ, ต้องการมาก,
ต้องการมากที่สุด

กรอบแนวความคิด

ตัวแปรอิสระ (X)

ตัวแปรตาม (Y)

ภาพประกอบ 1 แสดงตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่ใช้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานในการวิจัย

1. แผนการเรียนของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
2. คะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้เรียนของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
3. รายได้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
4. รายได้ที่คาดหวังของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
5. ความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
6. ภูมิลำเนาของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

7. จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
8. ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
9. สภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
10. อาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
11. ทศนคติต่อการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการศึกษาต่อ หมายถึง ระดับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของกลุ่มตัวอย่างหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธวราราม ปีการศึกษา 2546
2. ระดับอุดมศึกษา หมายถึง ระดับการจัดการศึกษาต่อจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า (ในระบบมหาวิทยาลัย)
3. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้อุปการะนักเรียนในด้านการศึกษาให้การเลี้ยงดูเรื่องค่าใช้จ่ายต่างๆ
4. ภูมิลำเนาของผู้เรียน หมายถึง สถานที่ตั้งบ้านเรือนอันเป็นที่อยู่ถาวรของนักเรียน
5. จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับการศึกษา หมายถึง จำนวนพี่น้องร่วม บิดา-มารดา รวมทั้งตัวนักเรียนเอง
6. คะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้เรียน หมายถึงระดับเกรดเฉลี่ยสะสมในการเรียนขณะกรอกแบบสอบถาม
7. รายได้ผู้ปกครอง หมายถึง ค่าตอบแทนที่ได้จากการทำงานหรือประกอบอาชีพของผู้ปกครองรวมกันต่อเดือน
8. อาชีพผู้ปกครอง หมายถึง ประเภทของงานที่ผู้ปกครองของนักเรียนทำอยู่เพื่อการดำรงชีพปกติ และเป็นรายได้หลักที่ได้รับผลตอบแทนเป็นเงิน อาจอยู่ในรูปของ เงินเดือน ค่าจ้าง หรือเป็นอย่างอื่น
9. รายได้ที่คาดหวังของผู้เรียน หมายถึง รายได้เมื่อแรกเข้าทำงานต่อเดือนที่นักเรียนคาดว่าจะได้รับ หลังจาการสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา
10. สภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว หมายถึง การอาศัยอยู่ร่วมกับบิดา มารดา หรืออาศัยอยู่กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่บิดา มารดา หรืออยู่กับบิดา หรือมารดาคนใดคนหนึ่ง ซึ่ง

หมายถึง การหย่าร้างภายในครอบครัว

12. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง

13. ความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียน หมายถึง การประกอบอาชีพตามที่คาดหวัง
หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา

14. ทักษะ ทักษะ หมายถึง ความโน้มเอียงของจิตใจต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธวราราม ซึ่งแบ่งได้ดังนี้คือ

14.1 เห็นด้วยอย่างยิ่ง

14.2 เห็นด้วย

14.3 ไม่แน่ใจ

14.4 ไม่เห็นด้วย

14.5 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุทธธรราราม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประวัติและสภาพทั่วไปของโรงเรียนวัดสุทธธรราราม
2. ความสำคัญ ความต้องการการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
3. ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษา
4. ทฤษฎีทุนมนุษย์
5. ทฤษฎีความต้องการ
6. อุปสงค์ทางการศึกษา
7. การลงทุนทางการศึกษา
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ประวัติและสภาพทั่วไปของโรงเรียนวัดสุทธธรราราม

โรงเรียนวัดสุทธธรรารามตั้งอยู่ในบริเวณส่วนหนึ่งของวัดลาว เนื่องจากเมื่อปี พ.ศ.2424 ท่านผู้หิณสุทธีวชิรเชียรศิริ ภริยา เจ้าพระวชิรเชียรศิริ (เม่น) ผู้สำเร็จราชการ เมืองสงขลาลำดับที่ 6 มีความศรัทธาในศาสนาได้ย้ายพระอุโบสถจากที่เดิม (ปัจจุบัน คือ บริเวณหน้าอาคารพัชรนาถบงกช) ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 2 เส้น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานนามว่า “วัดสุทธธรราราม” ตามนามของท่านผู้หิณสุทธีโรงเรียนวัดสุทธธรรารามเป็นโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีเนื้อที่ 5 ไร่ 2 งาน 80 ตารางวา มีอาจารย์ทั้งหมด 150 คนเป็นหญิง 106 คน ชาย 44 คน วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท 44 คน ระดับปริญญาตรี 106 คน ครูจ้าง 12 คน เป็นหญิง 7 คน ชาย 5 คน ลูกจ้างประจำ 15 คน เป็นหญิง 1 คน ชาย 10 คน จำนวนนักเรียน ในปีการศึกษา 2546 มีรวมทั้งสิ้น 3,662 คน แผนการจัดชั้นเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 ห้องเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 ห้องเรียน และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 12 ห้องเรียน รวมเป็น 32 ห้องเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งเป็น 4 แผนการเรียนได้แก่ แผนวิทย์-คณิต แผนอังกฤษ -คณิต แผนฝรั่งเศส และแผนไทย-สังคม โดยแบ่งเป็นจำนวนห้องเรียน ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนห้องเรียนจำแนกตามแผนการเรียนของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

หน่วย : ห้อง

ชั้น แผนการเรียน	วิทย์-คณิต	อังกฤษ-คณิต	ฝรั่งเศส	ไทย-สังคม
ม. 4	6	3	1	2
ม. 5	6	3	1	2
ม. 6	6	2	1	3 /

2. ความหมาย ความสำคัญ ความต้องการการศึกษา และการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

2.1 ความสำคัญของอุดมศึกษา

จากกระแสการปฏิรูปอุดมศึกษาที่ปรากฏทั่วโลกต่างมุ่งปรับบทบาทและการกิจของการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี นอกจากนั้นมุ่งให้อุดมศึกษาสามารถรองรับความต้องการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำลังทวีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมครั้งนี้ได้เลือกสรรเฉพาะที่เป็นปัจจัยสำคัญ และมีผลต่อการ จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยตรง

(สำนักงานนโยบายและแผนอุดมศึกษา. 2543 : 4)

2.2 ความต้องการการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้ความต้องการการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพิ่มมาจากกลุ่มเป้าหมายปกติ ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งความต้องการในการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพความต้องการเพื่อยุติการศึกษาระดับปริญญา และความต้องการในการแสวงหาความรู้ อันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิตแต่จำนวนความต้องการศึกษาตอนปลายหรือการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐควรจัดให้โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

(สำนักงานนโยบายและแผนอุดมศึกษา. 2543 : 8)

2.3 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาทุกประเภทต้องรับนักศึกษาเข้าเรียนได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 28 ของประชากรวัย 18-24 หรือจำนวนประมาณ 1,942,000 คน (สำนักงานนโยบายและแผนอุดมศึกษา. 2543 : 14) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการของระบบอุดมศึกษาที่ดีจะต้องมีการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการบริหารในระบบอุดมศึกษาไปสู่ระบบที่มีความรับผิดชอบ ต่อสังคมมีความโปร่งใสความมีส่วนร่วมของประชาคมและเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะตามหลัก การการปกครองที่ดีทั้งในชาติแต่ละระดับสถาบันสถาบันจะต้องส่งเสริมพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อ

สร้างวิสัยทัศน์และความสามารถในการบริหารอุดมศึกษาของบุคคลากรในระบบอุดมศึกษาเพื่อเป็นแกนนำให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้และความเข้มแข็งขององค์วิชาการสถาบันอุดมศึกษาจะต้องพัฒนาเครือข่ายของสถาบันและประชาชนเพื่อที่จะพัฒนาความร่วมมือและส่งเสริมการดำเนินงานให้เป็นไปตามภารกิจและทิศทางที่พึงประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

3. ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษา

เศรษฐศาสตร์การศึกษาเป็นเศรษฐศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ซึ่งมีบุคคลได้ให้ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษาไว้ดังนี้

โคห์น และ เกสเค (บุญคง หันจางสิทธิ์. 2540 : 3 ; อ้างอิงจาก Cohn and Geske. 1990 : 2) ในหนังสือเศรษฐศาสตร์การศึกษา (Economics of Education) ได้ให้คำจำกัดความทางเศรษฐศาสตร์การศึกษาหรือเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์โดยมีข้อความดังนี้

“เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์หรือเศรษฐศาสตร์การศึกษาเป็นการศึกษาถึงเรื่องมนุษย์และสังคมที่จะเลือกใช้ทรัพยากรที่มีค่าและหามาได้ยากไปใช้ในการผลิตการฝึกอบรมชนิดต่างๆ และไปพัฒนาความรู้ความชำนาญจิตใจอุปนิสัยและบุคลิกภาพและอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาอย่างมีรูปแบบตลอดช่วงเวลาและกระจายหรือถ่ายทอดความรู้ความชำนาญและสิ่งดีงามทั้งหลายที่ได้จากการศึกษานั้น ไปยังบุคคลต่างๆ ในสังคม ในปัจจุบันและอนาคต”

โคห์น (บุญพุ่ม เสนารักษ์. 2531 : 1 ; อ้างอิงจาก Cohn.n.d.) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์การศึกษาว่าเป็นศาสตร์ทางสังคมแขนงหนึ่งที่เกิดจากการนำเอาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์และการศึกษามาประยุกต์เข้าด้วยกันโดยมีวัตถุประสงค์ให้กิจกรรมทางการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพสร้างความเป็นธรรมและเกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมสูงสุด

บุญพุ่ม เสนารักษ์ (2531 : 2) ได้นิยามคำว่าเศรษฐศาสตร์การศึกษาว่า หมายถึง วิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์แขนงหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการนำเอาทรัพยากรมนุษย์มีคุณภาพสูงขึ้นทั้งด้านความรู้ ความสามารถ สติปัญญาอารมณ์ทักษะทัศนคติ และอื่นๆแล้วจำแนกแจกจ่ายไปยังประชาชนผู้บริโภคในสังคมอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ

ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2543 : 2) ได้ให้นิยามเศรษฐศาสตร์การศึกษาว่า เป็นการประยุกต์ทฤษฎีและวิธีวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์เพื่อกำหนดนโยบายการลงทุนทางการศึกษา ความทั้งการตัดสินใจแก้ปัญหาการลงทุนทางการศึกษาเพื่อให้ประโยชน์สูงสุดในการเพิ่มมูลค่าภายใน (Intrinsic Value) และมูลค่าภายนอก (Extrinsic Value) กับประชากร

บลาวก์ (ชนิตา รัชพลเมือง. 2525 : 156 ; อ้างอิงจาก Blaug.n.d.) ได้ให้ความหมายเศรษฐศาสตร์การศึกษาว่ามี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 วิเคราะห์คุณค่าทางเศรษฐกิจของการศึกษาอันเกี่ยวข้องกับผลกระทบของการศึกษาต่อผลิตภาพของแรงงาน (Labor Productivity) การเลื่อนฐานะทางอาชีพ (Occupational Mobility) และการแจกแจงรายได้ (Distribution of Income) ส่วนที่ 2 วิเคราะห์แง่มุมต่างๆของระบบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ

ประสิทธิภาพภายในโรงเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายทางการศึกษาและงบประมาณที่จัดการศึกษา

ทั้งนี้ Blaug พิจารณาว่าการศึกษาคือเป็นอุตสาหกรรม (Industry) อย่างหนึ่งที่ใช้วัสดุและทรัพยากรมนุษย์เหมือนอุตสาหกรรมอื่น

สรุปความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษาได้ว่า เป็นกระบวนการพัฒนา (Develop Process) ทั้งตัวบุคคลและกำลังคนในการใช้ทรัพยากรให้การศึกษาแก่มนุษย์ ให้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญมีจิตใจและอุปนิสัยที่ดีเป็นที่ต้องการของสังคม และเพื่อที่จะผลิตสินค้าและบริการให้กับสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการศึกษาความต้องการการศึกษาก็เป็นส่วนหนึ่งของวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา เนื่องจากการศึกษาต่อของบุคคลมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้นจะต้องมีการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสมและทั่วถึง

4. ทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human Capital Theory)

ความหมายของทุนมนุษย์ ทุนมนุษย์ คือ สติของความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ความชำนาญของแต่ละบุคคลนั่นเอง การศึกษาการฝึกอบรมจึงเป็นเรื่องของการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสติของทุนมนุษย์

ข้อแตกต่างประการสำคัญระหว่างทุนทางเศรษฐกิจประเภทอื่นๆ และทุนมนุษย์นั้นพอสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ทุนมนุษย์นั้นไม่อาจขายสิทธิ์ตามกฎหมายได้ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุที่ว่าทุนมนุษย์นั้นอยู่ในรูปของนามธรรม อันได้แก่ความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์ ฯลฯ
2. การตั้งราคาของบริการของทุนมนุษย์เป็นไปได้เฉพาะในทางทฤษฎีหรือโดยหลักการเท่านั้นซึ่งไม่อาจทำได้เลยในทางปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะเหตุว่า ความรู้ ความชำนาญงานประสบการณ์เหล่านั้นต่างก็ไม่อาจวัดเป็นหน่วยได้และเป็นนามธรรมการตั้งราคาจึงย่อมทำไม่ได้ในทางปฏิบัติยกเว้นแต่ในทางทฤษฎี
3. ทุนมนุษย์นั้นอยู่ในลักษณะที่ไม่มีตัวตนและจับต้องไม่ได้ เช่น ในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอาจนำไปสู่ประสบการณ์ความชำนาญงานและทักษะของแต่ละบุคคลอันไม่มีตัวตนและสัมผัสไม่ได้
4. ทุนมนุษย์อยู่ในลักษณะที่ไม่อาจจะแยกออกอย่างเด็ดขาดจากเจ้าของทุนมนุษย์ได้
5. ความแตกต่างระหว่างทุนมนุษย์กับทุนกายภาพการลงทุนในทุนมนุษย์ในหลายกรณีอาจมีผลมาจากทั้งในแง่ของการบริโภคและการลงทุน เช่น การศึกษาถือว่าเป็นการลงทุนในทุนมนุษย์อย่างหนึ่งเพราะเป็นการเพิ่มผลิตภาพของมนุษย์คนนั้นๆ ในอนาคตแต่ถ้าการศึกษาเป็นไปเพื่ออยากได้ความรู้สนใจและเพลิดเพลินกับการศึกษาในฐานะที่ทำให้ตนได้รับ

ความพอใจมีหน้ามีตาในสังคม ในแง่การศึกษาเป็นการบริโภคให้ความสำคัญของทุนมนุษย์มากกว่าทุนกายภาพอื่นๆ

สต็อกของทุนมนุษย์ จะแสดงค่าหรือระดับของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดัชนีวัดค่าสต็อกของมนุษย์มีดังนี้

1. ดัชนีของผู้สำเร็จการศึกษา กล่าวคือจำนวนบุคคลในกลุ่มประชากรที่ในระดับต่างๆ โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอุดมศึกษาจะชี้ให้เห็นถึงสต็อกของกำลังคนระดับสูง และโดยเฉพาะในจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาวិทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆ

2. จำนวนบุคคลที่ประกอบอาชีพขั้นสูง กล่าวคือจำนวนบุคคลในกลุ่มอาชีพต่างๆ เช่น นักวิทยาศาสตร์ วิศวกร ผู้จัดการหรือผู้อำนวยการในองค์กรธุรกิจ ครู แพทย์ เป็นต้น การเพิ่มจำนวนสุทธิของผู้สำเร็จการศึกษา เป็นดัชนีย่อยที่ดีที่สุดในการวัดอัตราการสะสมทุนมนุษย์นั้น

ดัชนีเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการพิจารณาระดับแห่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศนั้นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาการศึกษาซึ่งทำให้ประชากรมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ที่จะทำให้ยกระดับผลผลิตในชาติให้สูงขึ้นด้วย (เทียนฉาย กิระนันท์. 2519 : 11-13)

3. วิทสตายน์ (เทียนฉาย กิระนันท์. 2519 : 45.; อ้างอิงจาก Wittstein. 1967) กล่าวว่ามนุษย์นี้ถือเป็นสินค้าประเภทหนึ่งทั้งนี้เขามีข้อสมมติว่าผลได้ตลอดชีพของบุคคลหนึ่งๆ จะเท่ากับค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาตลอดชีพซึ่งรวมเอาค่าใช้จ่ายในการศึกษาไว้ด้วย จากการตั้งข้อสมมติฐานเท่ากับว่ามนุษย์ทุกคนมีค่าเป็นศูนย์เมื่อแรกเกิดแล้วค่อยๆ มีค่าเป็นตัวเงินเพิ่มสูงขึ้นตามเกณฑ์อายุ

4. สมิท (เทียนฉาย กิระนันท์. 2519 : 4 ; อ้างอิงจาก Smith. 1737) นิยามว่าทักษะและความสามารถของมนุษย์ไว้เป็นทุนคงที่ กล่าวคือ ทักษะของมนุษย์นั้นเปรียบเสมือนเครื่องจักรซึ่งมีต้นทุนค่าใช้จ่าย จำนวนหนึ่งและยังผลได้ในรูปของกำไรมิลล์ (เทียนฉาย กิระนันท์. 2519 : 7 อ้างอิงจาก Mill. 1909) ไม่ได้รวมมนุษย์เป็นสินทรัพย์ เพราะเห็นว่ามนุษย์นั้นเห็นเพียงตัวกลางหรือสื่อที่ทำให้สินทรัพย์นั้นคงอยู่ความสามารถและผลิตภาพของมนุษย์นั้นในฐานะเป็นเครื่องมือทำให้เกิดสินทรัพย์

5. ซีเนียร์ (เทียนฉาย กิระนันท์. 2519 : 7 ; อ้างอิงจาก Senior. 1939) เห็นว่ามนุษย์เป็นทุนประเภทหนึ่งโดยเฉพาะทักษะความสามารถของมนุษย์ในส่วนตัวเองนั้น มนุษย์มีต้นทุนค่าบำรุงรักษาและก่อให้เกิดผลได้ในอนาคตในเรื่องของการศึกษานั้นมาเห็นว่าบางกรณีก็เป็นการลงทุนเพื่อหวังผลกำไรชีวิตในอนาคตแต่บางกรณีก็เป็นเพียงความชื่นชมยินดีของบิดามารดามีบุตรมีลูกที่ดี (ซึ่งไม่น่าจะถือว่าเป็นการลงทุนในกรณีนี้)

สรุป ทฤษฎีทุนมนุษย์ หมายถึง การสะสมทุนมนุษย์อัน ได้แก่ ความรู้ทักษะ ประสบการณ์ ความชำนาญ เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตนในการเพิ่มมูลค่าของตนเองและ

สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการเพิ่มมูลค่าให้กับตนเอง ซึ่งการศึกษาก็เป็นทางหนึ่งที่จะเพิ่มทุนมนุษย์ให้กับคน ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของคน

5. ทฤษฎีความต้องการ

ทฤษฎีความต้องการเป็นทฤษฎีหนึ่งของนักเศรษฐศาสตร์ที่ให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ความต้องการของมนุษย์ให้คำนึงถึงไว้ดังต่อไปนี้

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (อารี พันธ์มณี. 2542 : 222)

ทฤษฎีของมาสโลว์ได้อธิบายความซับซ้อนของแรงจูงใจ ทฤษฎีของเขายังได้พิจารณาทางการศึกษาในอันที่จะนำเอาความต้องการจำเป็นของนักเรียนออกมาให้รับทราบได้ มาสโลว์ได้เสนอว่าความต้องการจำเป็นของมนุษย์มีอยู่หลายประเภทด้วยกันและความต้องการจำเป็นเหล่านี้เรียงกันอยู่เป็นลำดับขั้นความต้องการขั้นสูงกว่าจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการขั้นต่ำกว่าได้รับการตอบสนองเท่านั้น ความต้องการจำเป็นแบ่งออกได้เป็นห้าขั้น กล่าวคือ

ขั้นแรก ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) จัดเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สุดความต้องการทางกายดังกล่าวประกอบด้วย อาหาร อากาศ น้ำ และ ที่อยู่อาศัย เป็นต้น สำหรับบุคคลที่ยังขาดแคลนทุกอย่างแรงจูงใจขั้นต้นนี้จะต้องได้รับการตอบสนองเสียก่อนความต้องการจำเป็นขั้นที่สูงกว่าจึงปรากฏขึ้น

ขั้นที่สอง ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่มีความสำคัญที่สุดในลำดับแรงจูงใจ นั่นคือความต้องการที่จะพ้นจากสิ่งคุกคามทั้งทางร่างกายและจิตใจ การถูกทำให้อด เพื่อการมีชีวิตอยู่อย่างปลอดภัย

ขั้นที่สาม ความต้องการทางสังคม (Social Needs) หมายถึง ความต้องการที่จะได้รับความรัก มิตรภาพ ความอบอุ่น ความเป็นเจ้าของและถูกเป็นเจ้าของการยอมรับตามความเห็นของมาสโลว์หากบุคคลถูกคุกคามไม่ให้อตอบสนองความต้องการขั้นนี้จะมีผลให้ปรับตัวไม่ดีหรือมีอาการของโรคจิตโรคประสาทเด็กที่เข้ากับเพื่อนหรือครูไม่ได้จึงมักจะพบกับปัญหาทางการเรียนควบคู่ไปด้วย

ขั้นที่สี่ ความต้องการที่จะได้รับเกียรติและการนับถือ (Esteem Needs) ความต้องการขั้นสี่นี้แยกออกได้เป็นสองประการ ประการแรก หมายถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การแข่งขัน ความต้องการเป็นอิสระไม่ขึ้นกับใคร ประการที่สอง หมายถึง ความต้องการด้านสถานภาพการยอมรับและการมีศักดิ์ศรีซึ่งโดยรวมแล้วคือความต้องการที่จะนับถือตนเองและได้รับการนับถือจากผู้อื่นหากความต้องการขั้นนี้ไม่ได้รับการตอบสนองคนก็จะรู้สึกกังวลอยู่กับความขาดของตนเองและกลัวการไม่ยอมรับจากผู้อื่น

ขั้นที่ห้า ความต้องการสัจการแห่งตน (Self-actualization Need) ความต้องการขั้นนี้จัด

เป็นความต้องการขั้นสุดท้ายและบรรลุได้ยากโดยทั่วไปแล้วความต้องการขั้นนี้จะทำให้บุคคลมุ่งพัฒนาตนเองไปสู่จุดที่เต็มสมบูรณ์ ตามความเห็นของมาสโลว์ผู้บรรลุถึงขั้นนี้เป็นบุคคลผู้มีความสุข เนื่องจากเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมพร้อมที่จะใช้ศักยภาพของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมความต้องการสัจการแห่งตนในระบบการศึกษาอาจทำได้โดยช่วยให้นักเรียนยอมรับธรรมชาติพื้นฐานของตน โดยลดความกลัว ความกังวลและใช้กลไกป้องกันตนน้อยที่สุด (Maslow, 1968 : b) ครูที่ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาสู่จุดนี้ของนักเรียนจึงกระตุ้นนักเรียนให้เป็นผู้กระทำการเรียนรู้เพื่อค้นหาและพัฒนาตนเองแทนที่จะเรียนรู้ไปอย่างเป็นผู้สมยอม

จากทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ พอสรุปได้ว่าลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์จะเน้นความต้องการของมนุษย์ในการทำงานหรือความต้องการทั่วไป

กูม (นงลักษณ์ บุราพรนุสรณ์. 2540 : 12 ; อ้างอิงจาก Comb. 1974 : 15) ได้ให้ความหมายของความต้องการด้านการศึกษาระดับปัจเจกชน โดยแบ่งให้เห็นชัดเจนดังนี้ คือ ความต้องการในด้านการศึกษาระดับพื้นฐานและเรื่องทั่วไปความต้องการในการศึกษาเพื่อปรับปรุงชีวิตครอบครัวให้ดีขึ้นความต้องการในการศึกษาเพื่อปรับปรุงชุมชนที่ตนอาศัยอยู่และความต้องการในการศึกษาด้านอาชีพ เช่น ความรู้ทักษะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต

มัลคอล์ม เอส โนวส์ (ไพฑูรย์ โพธิสาร. 2527: 31 ; อ้างอิงจาก Knowles. 1972 : 80-87) ได้แบ่งความต้องการออกเป็น 2 ประเภท

1. ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แบ่งความต้องการออกเป็น 2 ประเภท

- ความต้องการทางกายภาพ
- ความต้องการการเจริญเติบโต
- ความต้องการความปลอดภัย
- ความต้องการประสบการณ์ใหม่
- ความต้องการความสำเร็จ
- ความต้องการการยอมรับว่าตนเองมีคุณค่า

2. ความต้องการทางการศึกษา ได้กล่าวว่า เป็นสิ่งที่บุคคลควรจะได้เรียนเพื่อให้ตัวเอง ดีขึ้นเพื่อให้สถาบันหรือองค์กรของเราดีขึ้น หรือเพื่อให้สังคมของเขาดีขึ้นความต้องการชนิดนี้เป็นช่องว่างระหว่างระดับสมรรถนะของบุคคลในปัจจุบันกับระดับสมรรถนะที่สูงกว่าเพื่อที่จะให้บุคคลสามารถกระทำการได้ประสบผลสำเร็จ ช่องว่างนี้อาจกำหนดโดยบุคคลเองโดยสถาบันหรือองค์กรของบุคคล หรือโดยสังคมของบุคคลนั้น

6. ทฤษฎีอุปสงค์ทางการศึกษา (Demand for Education)

อุปสงค์ของการศึกษา หมายถึง ความต้องการของผู้เรียนที่จะพัฒนาคุณภาพของตนเองตามเป้าหมายที่วางไว้หรือความต้องการของสังคมที่จะพัฒนาคุณภาพของประชากรตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งมีผู้อธิบายทฤษฎีอุปสงค์ทางการศึกษาไว้ดังนี้

ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2543 : 2-3) ได้กล่าวถึงทฤษฎีอุปสงค์ทางการศึกษาไว้ว่า อุปสงค์ของการศึกษาเป็นความต้องการของบุคคลและสังคมที่หวังจะเรียนในสถานศึกษาเพื่อให้มีความรู้วิชาการด้านต่างๆ เพื่อประกอบอาชีพ และเพื่อเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลอื่นและสังคมทั่วไป นี่เป็นสิ่งจูงใจหรือปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ของการศึกษาแต่สิ่งจูงใจอีกประการ คือ ความอยากรู้ (Curiosity) เป็นการศึกษาหรือเรียนเพื่อสนองความอยากรู้ เพราะฉะนั้นอุปสงค์ของการศึกษาจึงแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. อุปสงค์ของการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน การศึกษาจึงเป็นการลงทุน (Investment) เพื่อผลิตประชากร ที่เรียกว่า ทุนมนุษย์ (Human Capital)

2. อุปสงค์ของการศึกษาเพื่อตอบสนองความอยากรู้ของผู้เรียน การศึกษาจึงเป็นการบริโภคเพื่อสนองความอยาก การศึกษาจึงเหมือนกับสินค้าเพื่อการบริโภค (Consumption Goods) คือความอยากรู้ได้เรียน และทำให้รู้ ความอยากก็หมดไป

สาเหตุที่เกิดอุปสงค์ทางการศึกษา

1. เพื่อจะได้มีความรู้ และความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพ เพราะการศึกษาจะทำให้มีงานทำตามที่เราเรียนมา ยิ่งเรียนมากรายได้จะเพิ่มตาม

2. ร่วมกิจกรรมทางสังคม การเป็นนักเรียนนักศึกษา นั้นมีเวลาและเป็นที่ยอมรับว่ามีความเป็นกลาง จึงทำให้มีโอกาสทำกิจกรรมทางสังคม หรือเข้ากิจกรรมทางสังคม ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เป็นการฝึกประสบการณ์ทั้งด้านความเป็นคนเก่งและเป็นคนดี เพื่อสร้างประชาสังคม

3. ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สถานศึกษามีภาระฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้กับผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อมและความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มผลผลิตทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

4. ความเป็นสากล ทั้งด้านเครือข่ายของความรู้ (Knowledge Networks) และเครือข่ายของอาชีพ (Occupation Networks) การศึกษาตอบสนองความต้องการส่วนนี้และก่อให้เกิดความร่วมมือและสมานฉันท์อันนำไปสู่สันติ

5. การยอมรับของสังคม ผู้มีการศึกษาได้รับการยกย่องและเกียรติจากสังคม ผู้ปกครองจึงส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกในความรับผิดชอบเข้ารับการศึกษาตามค่านิยมและรายได้ในบางอาชีพ เช่น แพทย์ วิศวกร ทำให้ความต้องการศึกษาในสาขาเหล่านั้นสูงมากหรือส่งเสริมให้เรียนตามประเพณี หรือกฎหมายการศึกษา เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและไม่ผิดกฎหมาย

6. เตรียมกำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
7. สร้างความสามารถเพื่อการแข่งขันของประเทศ
8. เตรียมความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐานทางสังคม
9. สร้างช่องทางโอกาสแก่ผู้มีการศึกษา
10. การศึกษาส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มผลผลิตไม่ว่าจะมองแรงงานในฐานะปัจจัยในการผลิตหรือผู้มีทักษะในการผลิต หรือทั้งสองอย่าง ซึ่งพิจารณาได้จากสมการดังต่อไปนี้

$$\text{การเพิ่มผลผลิต} = \frac{\text{ผลผลิต}}{\text{ปัจจัยการผลิต}}$$

การเพิ่มผลผลิตอันเป็นผลจากการศึกษาจะปรากฏในกรณีต่อไปนี้

- ผลผลิตเพิ่ม โดยปัจจัยการผลิตเท่าเดิม
- ผลผลิตเพิ่ม โดยปัจจัยการผลิตลดลง
- ผลผลิตเท่าเดิม โดยปัจจัยการผลิตลดลง
- ผลผลิตลด แต่ปัจจัยการผลิตลดมากกว่า

สรุปสาเหตุที่เกิดอุปสงค์ของการศึกษานั้น มาจากความต้องการของบุคคล (Individual Demand) และความต้องการของสังคม (Social Demand) ดังได้กล่าวแล้วนั้น ปริมาณหรือจำนวนความต้องการที่เข้ารับการศึกษารูปสงค์ของการศึกษาจะมากน้อยแค่ไหนจะถูกกำหนดโดยปัจจัยต่าง ๆ มีทั้งที่วัดปริมาณได้ และบอกระดับความต้องการได้ (Quantity and Quality)

ครอเรีย (อัมพร วิจิตรพันธ์ และ อัญชลี ถ้อยคงคา. 2523 : 21 ; อ้างอิงจาก H. Correa) ได้สำรวจศึกษามีความเห็นว่า ความต้องการศึกษาจะเกิดจากสาเหตุ 5 ประการ คือ

1. ไปโรงเรียนเพื่อเรียนวิชาการ (Academic) เพื่อให้ได้ศึกษาถึงสิ่งที่ยังไม่รู้ถ้าประสงค์เพียงเท่านี้จะมีคนไปเรียนหนังสือน้อยโดยเห็นว่าเป็นไม่คุ้มกับความยากในการเรียนไม่คุ้มกับทุนและเวลาที่ได้ลงไป คนสมัยก่อนจึงไม่นิยมเรียน เพราะการศึกษามุ่งเพื่อวิชาการเท่านั้น
2. ไปโรงเรียนเพื่อเรียนหนังสือจะได้มีวิชาให้ประกอบอาชีพ (Occupational) เป็นจุดประสงค์เพิ่มขึ้นจากสมัยก่อนโดยคิดว่าวิชาที่ตนศึกษาจะทำให้มีงานทำตามตามที่ตนเรียนมาจึงทำให้ประชากรอยากเรียนหนังสือมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และใช้เวลาเพิ่มขึ้น จนจบปริญญาเอก ยิ่งจะทำให้ได้อาชีพที่ดีมีรายได้สูงตามขึ้นไป มีเกียรติเป็นที่นับหน้าถือตา
3. ไปโรงเรียนด้วยเหตุผลส่วนตัว (Personal) โดยเห็นว่าการเรียนหนังสือจะทำให้ชีวิตมีสุขขึ้นบางคนได้ใช้เวลาอ่านหนังสือทำให้พอใจกว่าอยู่เฉยๆ ในเมื่อตนมีเงินเพียงพอเหตุผลส่วนตัวมีเป็นร้อยแปดอย่างเช่น เพื่อนชักชวน บิดาอยากให้เรียนอยากจะได้เครื่องรถยนต์เป็น ฯลฯ ขึ้นอยู่กับแต่ละคน
4. ไปโรงเรียนเพื่อได้ร่วมกิจกรรมทางสังคม (Social Service) โดยหวังว่าจะมี

คุณสมบัติเป็นหัวหน้าในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้แก่สังคมได้ เมื่อเราต้องอยู่ในสังคมอยากทำงานให้เป็นประโยชน์แก่สังคมกิจกรรมทางสังคมในสถาบันการศึกษามีหลายอย่าง เช่น ดนตรี กีฬา เป็นต้น กิจกรรมต่างๆ จะทำให้เฟลิดเฟลินได้รับความสุขทางใจอย่างหนึ่ง จึงเป็นสิ่งดึงดูดใจให้คนอยากเข้าโรงเรียน

5. ไปโรงเรียนเพราะเห็นว่าเป็นประเพณีที่ต้องไป (Traditional) เมื่อเป็นประเพณีมานานว่า เด็กทุกคนต้องไปโรงเรียน เด็กคนนั้นก็อยากไปตาม เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีสาเหตุอื่น ที่จูงใจให้มีผู้ต้องการรับการศึกษาชั้นสูงขึ้น เช่น

1. รายได้และอาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
2. ค่าจ้างหรือเงินเดือนที่กะจะได้เมื่อเรียนจบ
3. การยอมรับนับถือของสังคม

ศุภชัย พานิชภักดิ์ (ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล. 2543 : 7-8; อ้างอิงจาก ศุภชัย พานิชภักดิ์. ม.ป.ป.) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ควรมีดังนี้

1. ทศนคติต่อการศึกษา กลุ่มบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกันย่อมมีทัศนคติต่อการศึกษา ปัจจัยที่ทำให้แต่ละกลุ่มแตกต่างกันมีดังต่อไปนี้

1.1 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ มาตรฐานการครองชีพและชนิดของงานที่ทำ

1.2 ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ พื้นฐานทางวัฒนธรรม

1.3 ปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อ

ทัศนคติต่ออุปสงค์ของการศึกษาของบิดามารดาของเด็ก

2. การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ตามประกาศสิทธิมนุษยชนที่มีสิทธิได้รับการศึกษาในระดับประถมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่ในความเป็นจริง ประเทศกำลังพัฒนาในปัจจุบันไม่อาจจัดการศึกษาโดยการกำหนดอายุขั้นต่ำที่เด็กจะต้องอยู่ในโรงเรียนแต่จะต้องให้เด็กเกิดความต้องการทางการศึกษาระดับประถมศึกษา เนื่องจากโครงสร้างด้านอายุ

3. นักเรียนจากระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าต้องการศึกษาต่อ หากยกเว้นการศึกษาภาคบังคับทุกระดับมีสิทธิที่จะเข้าศึกษาต่อได้ดังนั้นจึงพิจารณาได้ว่าการถ่ายโอนของนักเรียนระหว่างระดับการศึกษาในระบบการศึกษาจะมีผลกระทบต่อความต้องการศึกษาในระดับต่อไป

สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วจำนวนนักเรียนเรียนต่อในอีกระดับหนึ่งสามารถทำนายได้และมีปริมาณสม่ำเสมอดังนั้นการถ่ายเทของนักเรียนระหว่างระดับการศึกษาหรือพลัดเปลี่ยนภายในจึงไม่ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ทางการศึกษามากนักแต่ประเทศที่กำลังพัฒนาขยายการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึงนั้นจำนวนประชากรมีอย่างรวดเร็วจนการเรียนซ้ำชั้นมีอัตราสูงเนื่องจากความไม่มีประสิทธิภาพทางการศึกษาดังนั้นการถ่ายเทนักเรียนจากระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาด้วย

4. การเจริญเติบโตของรายได้ การศึกษามีส่วนช่วยให้คนมีรายได้สูงขึ้นและมีการ

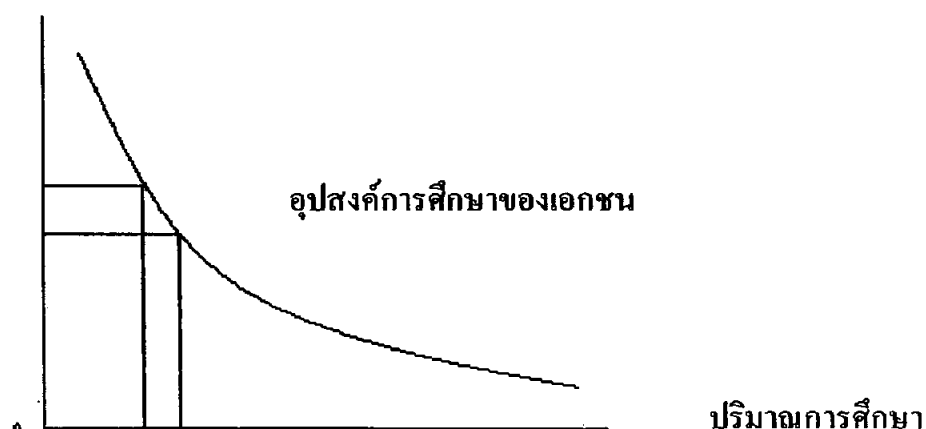
กระจายรายได้ที่สม่ำเสมอแต่ในขณะเดียวกัน เงินรายได้ก็มีอิทธิพลต่อความต้องการทางการศึกษาเหมือนกับความต้องการสินค้าอื่นอย่างไรก็ตามการที่คนมีรายได้สูงขึ้นจะช่วยลดความแตกต่างในเรื่องรายได้และความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษาลดน้อยลงไปได้

5. ระดับการนำการศึกษาไปใช้ประโยชน์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ทางการศึกษา บิตา มารดาจะสนับสนุนบุตรได้ศึกษาต่อหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับว่าเด็กมองเห็นประโยชน์ในสิ่งที่เรียนรู้เพียงใดเรียนจบแล้วสามารถนำไปประกอบอาชีพได้หรือไม่

นวลทิพย์ ควกุล (2527 : 36-39) ได้ใช้ข้อสมมุติที่สำคัญในทางเศรษฐศาสตร์ คือ มนุษย์ทุกคนเป็นผู้มีเหตุผลว่า (Rational Person) การกระทำทุกอย่างจึงเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดการศึกษาก็เช่นเดียวกันบุคคลหรือเอกชนแต่ละคนจะทำการศึกษาไปจนถึงจุดที่อัตราผลตอบแทนทางการศึกษาเท่ากับอัตราดอกเบี้ยถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงความต้องการการศึกษาจะต่ำแต่ถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำจะจูงใจให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนไปทำการศึกษาในปริมาณที่มากขึ้นซึ่งอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของแต่ละบุคคลนี้สามารถนำมารวมเข้าเป็นอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของทั้งตลาด ในการพิจารณาอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของแต่ละคนจะพิจารณาจากผลตอบแทนของ

การศึกษาและอัตราดอกเบี้ยซึ่งสะท้อนถึงต้นทุนค่าเสียโอกาสของการนำเงินมาลงทุนทำการศึกษาจาก 2 ส่วนนี้สามารถนำไปหาอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของเอกชนได้ตามภาพประกอบ 2

$$P = R_b/R_c \text{ ราคาการศึกษา}$$

ภาพประกอบ 2 อุปสงค์ทางการศึกษาที่มีต่อเอกชน

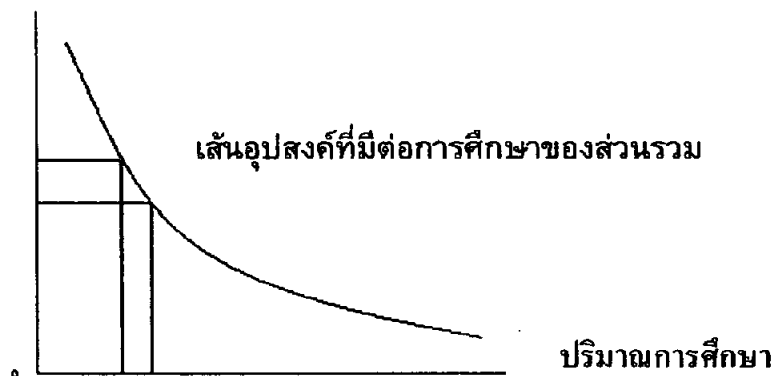
- R_b คือ อัตราดอกเบี้ย หรืออัตราผลตอบแทนสูงสุดจากการลงทุนทางอื่น
 R_c คือ อัตราผลตอบแทนทางการศึกษา
 R_b/R_c คือ ราคาของการศึกษา (Price of Education)

จากรูปถ้าผลตอบแทนจากการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลเพิ่มสูงขึ้นราคาการศึกษาก็จะเพิ่มสูงขึ้นด้วยส่งผลให้ความต้องการทางการศึกษาลดต่ำลงแต่ถ้าอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลลดต่ำลง ราคาการศึกษาก็จะทำให้ความต้องการการศึกษาเพิ่มขึ้น เพราะฉะนั้นเส้นอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาจึงเป็นเส้นที่ลาดจากซ้ายมาขวา ดังเช่นเส้นอุปสงค์ที่มีต่อราคาของสินค้าโดยทั่วไปเส้นอุปสงค์ทางการศึกษา โดยทั่วไปเส้นอุปสงค์ทางการศึกษาในความเป็นจริง อาจไม่ได้ลาดจากซ้ายลงมาขวาดังรูป ที่แสดงด้วยเหตุผล 2 ประการ

ประการแรก การศึกษามีลักษณะเหมือนสินค้าที่ต้องบริโภคทั้งจำนวน (Lumpy Commodity) เพราะเมื่อตัดสินใจลงทุนทางการศึกษาแล้วก็มักจะต้องเรียนให้จบการศึกษาในแต่ละระดับ แสดงให้เห็นว่าการศึกษาเป็นสิ่งที่แบ่งแยกไม่ได้ (Indivisibility) เมื่อเป็นดังนี้ เส้นอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของแต่ละบุคคลจึงน่าจะเป็นขั้นบันได (Step Function) มากกว่าที่จะเป็นเส้นลาดเอียงจากซ้ายไปขวา (Smooth Function)

ประการที่สอง เส้นอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาจะลาดเอียงจากซ้ายมาขวาดังรูปได้ ก็ต่อเมื่อผลตอบแทนที่ได้จากการศึกษาเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง (Diminishing Returns) ตามทฤษฎีหากผลผลิตที่ได้เกิดจากการใช้ปัจจัยการผลิต 2 ชนิด ชนิดหนึ่งเป็นปัจจัยผันแปรอีกชนิดหนึ่งเป็นปัจจัยคงที่แล้วการผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่สามารถเปลี่ยนแปลงปัจจัยคงที่ได้จะทำให้ผลได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงทำนองเดียวกันถ้าถือว่ามนุษย์หรือบุคคลที่ทำการศึกษเป็นปัจจัยคงที่และการศึกษาเป็นปัจจัยผันแปรการใส่การศึกษาเข้าไปในตัว ผู้ที่ทำการศึกษามากขึ้นความสามารถของคนนั้นในการรับรู้ (Absorb Knowledge) ซึ่งมีอยู่จำกัด (คงที่) จะทำให้ผลได้เพิ่มขึ้นในอัตราลดลง นอกจากนี้การทำการศึกษาเพิ่มขึ้นจะทำให้ต้นทุนค่าเสียโอกาสเพิ่มสูงขึ้นผลตอบแทนที่ได้รับจากการศึกษาจึงเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงอย่างไรก็ตามจากหลักฐานความเป็นจริงที่ปรากฏออกมา ผลตอบแทนไม่ได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงเสมอไป ตรงกันข้ามถ้าผลตอบแทนหน่วยสุดท้ายจากการเรียนเพิ่มขึ้นทีละขั้นไม่ได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง เส้นอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาก็จะไม่ใช่เส้นที่ลาดจากซ้ายมาขวา สำหรับเส้นอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของเอกชนแต่ละคน กล่าวคือถ้าอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของเอกชนเป็นเส้นที่ลาดจากซ้ายมาขวา อุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของตลาดซึ่งได้จากการรวมอุปสงค์ของเอกชนเข้าด้วยกันนั้นก็ควรเป็นเส้นที่ลาดจากซ้ายมาขวาด้วย ดังแสดงในภาพประกอบ 3

$$P = r/i = \text{ราคาการศึกษา}$$

ภาพประกอบ 3 อุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของตลาด

- r คือ อัตราผลตอบแทนสูงสุดจากการลงทุนทางอื่นที่ไม่ใช่ทางการศึกษา
 i คือ อัตราผลตอบแทนทางการศึกษา
 R/i คือ ราคาของการศึกษา

ถ้าอัตราผลตอบแทนทางการศึกษาลดต่ำลงราคาการศึกษาจะสูงขึ้นพร้อมทั้งดึงให้ปริมาณความต้องการการศึกษาลดลง แต่ถ้าอัตราผลตอบแทนทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้นราคาการศึกษาจะลดต่ำลง และความต้องการการศึกษาก็จะเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามเส้นอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของตลาดจะไม่ใช้เส้นลาดจากซ้ายมาขวา ถ้าอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนไม่ได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ข้อสังเกตประการหนึ่งเกี่ยวกับเส้นอุปสงค์ของการตลาดคือเส้นอุปสงค์ของตลาดไม่อาจกระทำได้อย่างง่าย ทั้งนี้เนื่องจาก ณ ระดับการศึกษาหนึ่งๆ เช่น อัตราผลตอบแทนการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อัตราผลตอบแทนทางการศึกษาของบุคคลแต่ละคนจะไม่เท่ากัน ของบุคคลบางคนอาจจะเท่ากับร้อยละ 18 แต่อัตราผลตอบแทนบางคนอาจเท่ากับร้อยละ 12 เมื่อเป็นเช่นนี้การรวมอัตราผลตอบแทนของทุกคนเข้าด้วยกันจึงทำได้ค่อนข้างยาก

บุญพุ่ม เสนารักษ์ (2531 : 158 -160) ได้อธิบายอุปสงค์ของการรับบริการทางการศึกษาของบุคคลหนึ่งจะมีลักษณะต่างจากสินค้าทั่วไปดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเป็นสินค้าพิเศษที่ไม่ได้สร้างเฉพาะความพึงพอใจให้แก่ผู้บุคคลหากยังเป็นการลงทุนเพื่อผลตอบแทนไม่ทางใดก็ทางหนึ่งอีกด้วยในอนาคต แม้ผู้เรียนจะไม่เปิดเผยว่าเขาต้องการเข้ารับการศึกษาเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพหรือเพื่อผลตอบแทนดังกล่าวก็

ตาม เพราะการศึกษาย่อมเพิ่มโอกาสให้เขามีเพื่อนฝูงและรู้จักคุ้นเคยกับบุคคลวงการต่าง ๆ มากขึ้นซึ่งมีประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือดำเนินธุรกิจ เป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคม ดังนั้นอุปสงค์ทางการศึกษาจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อการลงทุนแฝงอยู่ด้วย

2. การศึกษาแม้จะเป็นสินค้าบริโภค (Consumer Good) ชนิดหนึ่ง แต่สินค้าดังกล่าวจะแตกต่างจากสินค้าชนิดอื่น ๆ คือจะไม่หมดสิ้นไปเมื่อได้รับการบริโภคตรงกันข้ามยิ่งมีการบริโภคก็ยิ่งทำให้สินค้าทางการศึกษามีมากขึ้นเว้นแต่ผู้บริโภคจะวิปริตหรือผิดวิสัยจากบุคคลธรรมดาสามัญเท่านั้น

3. การศึกษาเป็นสินค้าพิเศษที่ไม่อาจจะนับมาเป็นปริมาณได้แน่นอนเหมือนสินค้าอื่น ทั้งเนื่องจากสินค้าทางการศึกษาประกอบด้วยส่วนต่างๆ จำนวนมาก เช่น โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย ย่อมประกอบด้วย ครู นักเรียน อาจารย์ ภารโรง อุปกรณ์การเรียนการสอน ฯลฯ แต่อาจจะนับในรูปของ ผู้ลงทะเบียนเรียน จำนวนที่นั่งนักเรียน จำนวนโรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย โดยอนุโลมได้

4. ในการบริโภคสินค้าและบริการทั่ว ๆ ไปผู้บริโภคจะเป็นผู้ตัดสินใจและวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ เองทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นการเลือกประเภทสินค้าที่บริโภค จำนวนและแหล่งที่จะซื้อตาม แต่สำหรับสินค้าทางการศึกษา ผู้บริโภคส่วนใหญ่ คือ นักเรียนไม่ค่อยมีอิสระในการตัดสินใจและวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวมากนัก โดยเฉพาะสาขาวิชาและสถาบันการศึกษาที่จะเรียน บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้อง มักจะทำหน้าที่แทนเป็นส่วนใหญ่ ความจริง ข้อมูลนี้ปรากฏชัดเจนเมื่อผู้เรียนอยู่ในระดับต้น ๆ โดยเฉพาะระดับอนุบาล ประถมและมัธยมศึกษา

5. ตามปกติอุปสงค์สำหรับสินค้าและบริการทั่ว ๆ ไปของบุคคลมักจะเกิดขึ้นจากแรงผลักดันภายในของเขาเอง และเมื่อได้รับสินค้ามาบริโภคแล้ว อุปสงค์นั้นจะหมดสิ้นไป

ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ทางการศึกษา (บุญพุ่ม เสนารักษ์. 2531 : 163-169)

ปริมาณการศึกษาแต่ละสาขาที่ประชาชนต้องการเข้ารับบริการในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่ง ๆ จะมากหรือน้อยย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เช่น ระดับรายได้ อัตราค่าเล่าเรียน ราคาสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง จำนวนประชากร รสนิยม หรือทัศนคติของประชากร กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยเฉพาะกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ กฎหมายกำหนดการศึกษาภาคบังคับ นโยบายการศึกษาของรัฐ ฯลฯ เราอาจเขียนในรูปฟังก์ชัน (Demand Function) ได้ดังนี้

$$Ded = f(M, Ped, Pr, N, R, U, Ar, O)$$

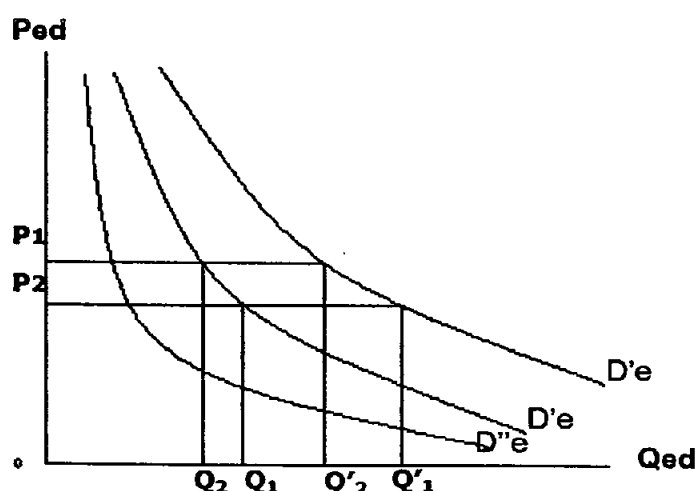
เมื่อ Ded แทนอุปสงค์หรือปริมาณการศึกษาสาขาใดสาขาหนึ่งที่บุคคลต้องการซื้อหรือเข้ารับบริการในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่ง ๆ

M แทนระดับรายได้ของบิดา-มารดา ผู้ปกครอง หรือของผู้เรียนเอง

- Ped แทนอัตราค่าเล่าเรียน (Educational Price or School Fee)
 Pr แทนราคาสินค้าที่เกี่ยวข้อง
 N แทนจำนวนประชากร
 U แทนรสนิยมหรือทัศนคติ (Taste or Attitude) ของประชากร
 Ar แทนกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (Related Activities) กับการศึกษาเช่น การขยายตัวของอุตสาหกรรมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งต้องการแรงงาน ฝีมือหรือนักวิศวกรรมระดับสูง ฯลฯ
 O แทนปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเช่นนโยบายการศึกษาของรัฐ กฎหมาย กำหนดการศึกษาภาคบังคับ ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี ฯลฯ

จากฟังก์ชันจะเห็นว่า ถ้าปัจจัยต่างๆ ที่อยู่ในวงเล็บทางขวามือเปลี่ยนแปลงไปโดยจะเปลี่ยนแปลงทีละตัวหรือพร้อมกันก็ตาม ผลก็คือทำให้อุปสงค์ เปลี่ยนแปลงไปด้วย เราสามารถพิจารณาอย่างละเอียดได้ดังนี้

1. ระดับรายได้ ตามปกติถ้าไม่คำนึงถึงปัจจัยอื่น หรือสมมติว่าปัจจัยเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงช้ามากจนถือว่าคงที่ปริมาณการศึกษาแต่ละสาขาที่ประชาชนต้องการซื้อหรือเข้ารับบริการ ในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่ง ย่อมขึ้นอยู่กับระดับรายได้ของเขาโดยตรงถ้าประชาชนรายได้เพิ่มขึ้น จะเนื่องมาจากผลของการลดภาษีเงินได้ หรือการเพิ่มอัตราเงินเดือนก็ตาม เขาก็จะสามารถส่งบุตรหลาน รวมทั้งตัวเขาเองเข้ารับการศึกษาได้มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้จะแทนด้วยการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษาขึ้นไปทางขวามือของเส้นเดิม (ดูภาพประกอบ 4) แสดงว่า ณ ทุกๆ ระดับอัตราค่าเล่าเรียน ปริมาณศึกษาสาขาหนึ่งๆ จะมีประชาชนเข้ารับบริการมากขึ้น เช่น ก่อนมีการเปลี่ยนแปลงทางรายได้สมมติว่าระดับอุปสงค์สำหรับการศึกษาสาขาหนึ่งของประชาชนแทนด้วยเส้น OQ_1 ภายหลังมีการเปลี่ยนแปลงในทางสูงขึ้นของรายได้ ตำแหน่งของเส้นอุปสงค์ D_{ed} จะเลื่อนสูงขึ้นไปเป็น D'_{ed} จะเห็นว่าที่อัตราค่าเล่าเรียน OP_1 แต่เดิมปริมาณการศึกษาที่ประชาชนต้องการเข้ารับการศึกษาเท่ากับ OQ_1 บัดนี้จะเพิ่มเป็น OQ'_1 ทำนองเดียวกันที่อัตราค่าเล่าเรียน OP_2 แต่เดิมปริมาณอุปสงค์เท่ากับ OQ_2 บัดนี้จะเพิ่มเป็น OQ'_2

ภาพประกอบ 4 แสดงการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษาอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้ของประชาชน

ในทางตรงกันข้ามถ้าระดับรายได้ของประชาชนลดลงเส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษา ก็จะเลื่อนลง ไปทางซ้ายของเส้นเดิม ($D''e$) เราก็สามารถอธิบายได้ในลักษณะเดียวกัน

2. อัตราค่าเล่าเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญยิ่งต่อการกำหนดอุปสงค์สำหรับการศึกษาของประชาชน เช่นเดียวกับระดับรายได้ ในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่งถ้าอัตราค่าเล่าเรียนสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาสาขาใดก็ตามขณะที่ปัจจัยอย่างอื่นคงที่หรือเปลี่ยนแปลงจะแสดงได้จากการเลื่อนขึ้นหรือลงของจุดบนเส้นอุปสงค์เส้นเดิม โดยกำหนดตำแหน่งของมันเปลี่ยนแปลง แต่ถ้ามีการคาดคะเน (Expectation) แต่ถ้านาคออัตราค่าเล่าเรียนจะสูงขึ้น ผลก็อาจจะทำให้ประชาชนผู้บริโภครีบส่งบุตรหลานของตนเข้ารับการศึกษามากขึ้นด้วย เพราะถ้าอัตราค่าเล่าเรียนสูงขึ้นจริงๆเมื่อถึงเวลาที่คาดเอาไว้เขาก็อาจไม่สามารถส่งบุตรหลานรวมทั้งตัวเองเข้ารับการ ศึกษาได้ ทั้งนี้เนื่องจากมีรายได้จำกัด ตรงกันข้ามถ้ามีการคาดคะเนว่าในอนาคตอัตราค่าเล่าเรียนจะถูกลง ผลก็จะทำให้อุปสงค์สำหรับการศึกษาของประชาชนลดลงตาม

3. ราคาสินค้าที่เกี่ยวข้อง อาจจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สินค้าประกอบกัน (Complementary Goods) และสินค้าทดแทน (Substitute Goods) ในที่นี้ขอยกกล่าว เฉพาะสินค้าประกอบกันในช่วงเวลาหนึ่งๆ การเปลี่ยนแปลงในราคาสินค้าประกอบกัน ตัวอย่างเช่น ค่าหนังสือ อุปกรณ์การเรียนการสอนกับอัตราค่าเล่าเรียน ถ้าหนังสือเรียนอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ มีราคาแพงขึ้น ขณะที่ปัจจัยอย่างอื่น ซึ่งเกี่ยวข้องคงที่ อัตราค่าเล่าเรียนก็มักจะสูงขึ้นตามผลที่สูงสุดอุปสงค์สำหรับการศึกษา ก็จะลดลง ตรงกันข้ามถ้าหนังสือเรียนอุปกรณ์

เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ มีราคาถูกลงอัตราค่าเล่าเรียนก็มักจะลดลงตาม และระดับอุปสงค์สำหรับการศึกษาก็จะสูงขึ้น

4. จำนวนประชากร การเปลี่ยนแปลงในจำนวนประชากรก็เป็นตัวกำหนดระดับอุปสงค์สำหรับการศึกษา ในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่ง ๆ ถ้าประชากรมีจำนวนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้จะสืบเนื่องมาจากการอพยพโยกย้ายของประชากร จากแหล่งอื่นหรือจากสาเหตุใดก็ตาม ผลก็จะทำให้อุปสงค์สำหรับการศึกษารูปร่างขึ้น

5. รสนิยมหรือทัศนคติของประชาชน การเปลี่ยนแปลงในรสนิยมหรือทัศนคติของประชาชนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์สำหรับการศึกษา ตามปกติรสนิยมหรือทัศนคติประชาชนจะเปลี่ยนแปลงไปก็ต่อเมื่อ วยเปลี่ยน ฤดูกาลเปลี่ยน สถานภาพเปลี่ยนและเมื่อได้พบเห็นหรือทราบข้อมูลจริงต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น ถ้าประชาชนหันมาสนใจวิทยาศาสตร์มากขึ้น เพราะเห็นว่าความรู้ที่ได้รับมีประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ในการผลิตสินค้า-บริการต่าง ๆ ตามความต้องการของตลาดได้ อุปสงค์สำหรับการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ก็จะเพิ่มขึ้น ตรงกันข้ามถ้าความสนใจวิชาวิทยาศาสตร์ของประชาชนเสื่อมลง จะด้วยสาเหตุใดก็ตาม ผลก็จะทำให้อุปสงค์สำหรับวิชาดังกล่าวลดลงด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้าง หรือกิจกรรมบางประเภท โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การขยายตัวของอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์อุตสาหกรรมโรงแรมและการท่องเที่ยว ฯลฯ ก็มีผลทำให้อุปสงค์สำหรับการศึกษาของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปได้เช่นกัน

6. ปัจจัยอื่นๆ ปัจจัยอย่างอื่นนอกเหนือจากทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว เช่น ยศถาบรรดาศักดิ์ และ รายได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต การเปลี่ยนแปลงนโยบาย การศึกษาของรัฐ การออกกฎหมายกำหนดการศึกษาภาคบังคับ ความเชื่อของสังคม ฯลฯ ก็มีผลทำให้อุปสงค์สำหรับการศึกษาของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปได้เช่นกัน

อัมพร วิจิตรพันธ์ และอัญชลี ค้อคงคา (2525 : 34-37) ได้กล่าวว่า อุปสงค์สำหรับสินค้าทางการศึกษาเกิดจากสาเหตุหลายประการดังนี้

ประการแรก ความต้องการศึกษาในสิ่งที่ตนสนใจใคร่รู้ หรือยังหาคำตอบไม่ได้ถ้าบุคคลมีความสนใจ หรือเฝ้าหาคำตอบในสิ่งที่ตนยังมีปัญหาอยู่ เขาก็จะพยายามศึกษาค้นคว้า ในเรื่องเหล่านั้น โดยจะศึกษาค้นคว้าเองหรือเข้าศึกษาในสถาบันที่เปิดสอนโดยตรงก็ได้

ประการที่สอง ความต้องการมีส่วนร่วม (Participation) ในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งอาจอยู่ในรูปใดรูปหนึ่ง เช่น การอาสาพัฒนาชนบท การสอนหนังสือแก่เด็กกำพร้า เป็นต้น การมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรม ทำให้รู้สึกเป็นเกียรติและภาคภูมิใจ เพราะได้ชื่อว่า เป็นผู้มีความสามารถและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

ประการที่สาม การได้รับแรงจูงใจ และผลักดันจากพ่อแม่ ครู ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง และเพื่อนฝูง

ประการที่สี่ การศึกษาตามประเพณี (Tradition) เช่น เด็กไทยจะบวชเรียนวิชาธรรมะเมื่ออายุครบ 20 ปีขึ้นไป เป็นต้น

ประการที่ห้า ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง บิดา-มารดา หรือผู้ปกครอง มีฐานะมั่นคง มีรายได้สูงขึ้นจะทำให้เด็กได้รับการศึกษาสูงขึ้นด้วย ซึ่งแตกต่างจากเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน การจะได้รับการศึกษาสูงขึ้นย่อมมีน้อยมาก

ประการที่หก รายได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต ตามปกติบุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้น ระดับรายได้หรือผลตอบแทนก็มักจะสูงขึ้นด้วย ดังนั้นรายได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดอุปสงค์ทางการศึกษา

ประการที่เจ็ด ค่านิยมของสังคม ตามปกติบุคคลที่ได้รับการศึกษามักจะเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั่วไป ว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีจริยธรรมอันดีงาม ดังนั้นความต้องการให้คนเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอุปสงค์ทางการศึกษา

ประการสุดท้าย ความกระตือรือร้น หรือความปรารถนาของบุคคลที่จะเลื่อนฐานะและยกระดับการศึกษาของตนให้สูงขึ้นโดยทั่วไปเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าการศึกษามีวิถีสองหนทางที่บุคคลพึงจะยกฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ของตนให้สูงขึ้นเรื่อย ๆ ความกระตือรือร้นหรือทะเยอทะยานนี้ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดอุปสงค์ทางการศึกษา

สรุป อุปสงค์ทางการบริการทางการศึกษาได้ว่า เป็นการบริโภคหนึ่งที่ต้องการผลตอบแทนที่แอบแฝง ไม่ว่าจะเป็นผลตอบแทนทางด้านสังคม และผลตอบแทนส่วนบุคคล และอุปสงค์ทางการศึกษา ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้เรียนเพียงอย่างเดียวแต่ยังขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวนอกจากนี้ปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมายังมีผลต่ออุปสงค์ทางการศึกษาด้วย

7. การลงทุนทางการศึกษา

การลงทุนทางการศึกษามีผู้อธิบายหลักการ และเงื่อนไขไว้ดังต่อไปนี้ การศึกษาในหลักเศรษฐศาสตร์ อาจถือได้ว่าเป็นการบริโภคของบุคคล หรือเป็นการลงทุนทั้งส่วนของบุคคล และส่วนของสังคมก็ได้ เพราะเป็นสาเหตุแห่งการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตของทุนมนุษย์ มนุษย์เป็นตัวสร้างอุปสงค์หรือความต้องการสินค้าและบริการที่ระบบเศรษฐกิจสามารถผลิตได้ ไม่จำกัดของมนุษย์ ดังนั้นจึงเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในการที่จะทำให้หาทางตอบสนองระบบเศรษฐกิจให้เพียงพอ โดยการให้ทรัพยากรที่มีจำกัดนั้นอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดและให้ผลผลิตรวมสูงที่สุดด้วยการลงทุนทางการศึกษาเป็นการอบรมที่มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นตัวที่ไปพัฒนาเศรษฐกิจ นอกจากนี้การวางแผนการลงทุนทางการศึกษานิตต่าง ๆ เพื่อผลิตคนที่มีความรู้ทางวิชาชีพ ให้ได้สัดส่วนตามความต้องการแล้ว ยังอยู่ที่การพัฒนาให้คนได้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับการศึกษาหรือการอบรมนี้ จะถูกสะสมไว้ในรูปที่เรียกว่า “ทุนมนุษย์” (เทียนฉาย กิระนันท์. 2519 : 9-27)

ตามแนวคิดของเคนส์ รายจ่ายเพื่อการศึกษา อาจพิจารณาได้ไม่มากกว่ารายจ่ายเพื่อการบริโภคหรือการลงทุนนั้น กล่าวคือหน่วยครอบครัวอาจพิจารณาส่งบุตรของตนเข้ารับบริการทางการศึกษาเพื่อหวังจะให้บุตรของตนมีการศึกษาและบุคคลอื่นจะได้ชื่นชมและสู้หน้าชาวบ้านได้ เมื่อบุตรของตนมีการศึกษา กรณีจะทำให้ได้รับอรรถประโยชน์ตอบแทน การศึกษาในแง่นี้ถือเป็นการบริโภคโดยแท้ คือรายจ่ายนี้เป็นรายจ่ายของหน่วยครัวเรือน หรืออาจจะจ่ายโดยรัฐบาลที่จ่ายแทนครัวเรือนโดยจ่ายจากภาษีอากรที่รัฐเก็บจากหน่วยครัวเรือนนั่นเอง

การศึกษาภาคบังคับจึงถือเป็นการบริโภคในแง่เศรษฐศาสตร์มหภาคของเคนส์นั้น รายจ่ายเพื่อการศึกษา จึงถึงเป็นรายจ่ายเพื่อผลผลิตขั้นสุดท้ายโดยไม่ได้คำนึงถึงค่าเสื่อมราคาของการศึกษาในระหว่างช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ

ทัศนะของเคนส์ นิยามว่า การบริโภคและการลงทุนขึ้นอยู่กับว่าหน่วยใดเป็นผู้จ่ายค่าใช้จ่ายนั้น มากกว่าที่จะนิยามโดยลักษณะของสินค้า (หรือบริการ) ที่ซื้อขายกัน ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก นิยามการลงทุนไว้ในทำนองว่า เป็นการใช้ผลผลิตในปัจจุบันเพื่อสร้างผลผลิตให้เพิ่มขึ้นในอนาคต และให้นิยามการบริโภคว่าเป็นส่วนของผลผลิตที่ใช้หมดไปเลยในปัจจุบัน เพราะฉะนั้นความเจริญทางเศรษฐกิจจะมีค่าเพิ่มขึ้นโดยรายจ่ายเพื่อการลงทุน แต่จะกลับมีค่าลดลงโดยรายจ่ายเพื่อการบริโภค ถ้าพิจารณาตามแนวนี้นี้เคนส์ ให้นิยามว่าการศึกษาเป็นรายจ่ายเพื่อการบริโภค

ตามแนวคิดในปัจจุบันรายจ่ายเพื่อศึกษานั้นเป็นรายจ่ายลงทุนเพื่อเพิ่มผลผลิตในอนาคต โดยนิยาม ว่าบทบาทของการศึกษาอยู่ในรูปของทักษะที่แฝงอยู่ในตัวของมนุษย์ ถือว่าเป็นทุนมนุษย์ (โดยไม่จำเป็นต้องถือว่าตัวมนุษย์นั้นเป็น “ทุน” ด้วยเลย) อีกนัยหนึ่งถือว่าการบำรุงรักษาและปรับปรุงค่าทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ของมนุษย์นั้นอาจถือได้ว่าเป็นการลงทุนในมนุษย์ แต่ว่าปัจจัยต่างๆ ที่ใช้ในการบำรุงรักษาและปรับปรุงค่าสต็อกของ “ทุนมนุษย์” ยังเป็นรายจ่ายเพื่อการบริโภคอยู่ ทุนมนุษย์ในที่นี้ เป็นมูลค่าปัจจุบันของการลงทุนใน ทักษะความรู้และประสบการณ์ในอดีต (ไม่ใช่มูลค่าของคนนั้น)

ไวเชย์ (บุญคง นันจางสิทธิ์. 2540 : 215 ; อ้างอิงจาก Visay. n.d.) ได้กล่าวว่า รายได้ของผู้มีการศึกษาในสังคมจะตกถึงบุคคลอื่นๆ ในสังคมและอาจจะตกถึงอนุชนรุ่นหลัง

บลาวก์ (บุญคง นันจางสิทธิ์. 2540 : 223-224 ; อ้าง) ได้คำนวณอัตราผลตอบแทนทางการศึกษาระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมหาวิทยาลัย โดยใช้หลักเกณฑ์ในการคำนวณด้านผลประโยชน์ (Benefit) และต้นทุน กล่าวคือ ในด้านผลประโยชน์ เอกชนคิดรายได้หลังหักภาษีแล้วเป็นหลักส่วนค่าใช้จ่ายรวมเฉพาะสิ่งที่เขาได้จ่ายจริงบวกกับต้นทุนค่าเสียโอกาส ส่วนการคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมทางด้านผลประโยชน์จะเป็นรายได้ส่วนที่เพิ่มขึ้นก่อนหักภาษี และต้นทุนก็จะคิดต้นทุนรวมของทรัพยากรทั้งหมด (Resource Costs of Education) นั่นคือเป็นรายจ่ายในการศึกษาของรัฐบาลและของ

องค์กรมิได้แสวงหากำไร (Nonprofit Organizations) รวมค่าใช้จ่ายของนักศึกษาและครอบครัว ด้วยและต้นทุนก็ได้รวมเงินอุดหนุนการศึกษาทุกชนิด เท่าที่ตัวเลขจะหาได้ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

ถ้าประชาชนได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น 1 ปี คือ มีการศึกษาจบระดับประถมปีที่ 1 แทนที่จะปล่อยให้ไม่มีการศึกษาเลย อัตราผลตอบแทนทางเอกชนเท่ากับ 26 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นอัตราที่สูงทั้งคู่ แต่อัตราเอกชนสูงกว่า ถ้าประชาชนได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้นอีก คือ จบประถมปีที่ 2-3 อัตราผลตอบแทนทางสังคมจะเพิ่มเป็น 27 เปอร์เซ็นต์ และของเอกชน

จะเพิ่มเป็น 49 เปอร์เซ็นต์ซึ่งเป็นอัตราที่สูงสุด จากนั้นอัตราผลตอบแทนทางการศึกษาทั้ง 2 อัตราได้ลดลงเมื่อประชาชนได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้นในแต่ละระดับ ตามขั้นบันไดที่ลดชั้นลงมา จนอัตราทางสังคมเป็น 7 เปอร์เซ็นต์และอัตราเอกชนเป็น 11 เปอร์เซ็นต์ ในที่สุดซึ่งชี้ให้เห็นว่าการลงทุนในการศึกษาในระดับต่ำ คือในระดับประถมศึกษาอัตราผลตอบแทนตอบแทนทางสังคมและเอกชน ได้เพิ่มขึ้นจนสูงสุดในระดับประถมปีที่ 4 จากนั้นก็ได้ลดน้อยถอยลง (Diminishing) ซึ่งเป็นไปตามกฎการลดน้อยถอยลงในการลงทุน จนกระทั่งเมื่อเพิ่มการศึกษาถึงระดับ 19-20 อัตราผลตอบแทนทางสังคมจะเหลือ 7 เปอร์เซ็นต์และอัตราผลตอบแทนของเอกชนจะเหลือ 11 เปอร์เซ็นต์

มาร์ค บลาว์ก จึงได้ตั้งข้อสังเกตว่า การลงทุนทางการศึกษาตั้งแต่ระดับมหาวิทยาลัยเป็นต้นไป ซึ่งถือว่าเป็นการศึกษาระดับสูง อัตราผลตอบแทนทางการศึกษาทั้ง 2 อัตราจะอยู่ระดับต่ำโดยอัตราทางสังคมจะต่ำกว่าอัตราเอกชนประมาณ 3-5 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งการศึกษาของ มาร์ค บลาว์ก สอดคล้องกับการศึกษาของธนาคารโลก (World Bank) รัฐบาลไม่ควรให้เงินอุดหนุน (Subsidies) การศึกษาระดับนี้สูง ปล่อยให้เอกชนเป็นผู้รับภาระในต้นทุนทางการศึกษา เพราะเขาได้ประโยชน์โดยตรง รัฐบาลควรจะสนับสนุนหรือขยายการศึกษา ระดับต่ำให้มากขึ้น เพราะอัตราผลตอบแทนทางสังคมของเอกชนสูงกว่า ระดับการศึกษาระดับสูงมากการกระจายทรัพยากรภาครัฐบาลจากการศึกษาระดับสูงไปสู่การศึกษาระดับต่ำควรปล่อยให้ภาคเอกชนรับภาระการศึกษาระดับสูงมากขึ้น จะทำให้ประสิทธิภาพในการลงทุนด้านการศึกษาดีขึ้นอย่างแน่นอน

การศึกษาเป็นไปได้ทั้งการบริโภคและการลงทุนซึ่งสามารถแบ่งแยกออกจากกันได้ อย่างชัดเจน ในที่นี้จะพิจารณาในแง่ของการศึกษาที่เป็นรูปหนึ่งของการลงทุนซึ่งเป็นการลงทุนที่เรียกว่า การลงทุนด้านมนุษย์นักเศรษฐศาสตร์การศึกษาหลายท่านได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษาที่เป็นการลงทุนไว้ว่าการลงทุนทางการศึกษาหมายถึงการลงทุนที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือรัฐบาลนำเงินไปใช้ให้เกิดผลผลิตและบริการโดยผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทนซึ่งการจัดการศึกษาก็เข้ากับกฎเกณฑ์ของการลงทุนทำพิจารณาได้ว่าการศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่งด้วย เหตุผลดังนี้คือ

1. การศึกษานั้นผู้ลงทุนมีทั้งรัฐและเอกชนโดยมีการนำเงินมาซื้อที่ดินก่อสร้างอาคารเรียนจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนการจ้างครู อาจารย์มาเพื่อจัดสอน เป็นต้น

2. ก่อให้เกิดผลผลิตในรูปของการที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับวิชาความรู้และนำวิชาความรู้ไปประกอบอาชีพผลิตสินค้าและบริการต่างๆ
3. ผลตอบแทนแก่ผู้รับการศึกษาคือ ทำให้รายได้ของผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่มขึ้น
4. ผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุนถ้าผู้ลงทุนเป็นรัฐบาลก็จะได้รับผลตอบแทนในรูปของคุณภาพของประชากร ประชาชนอ่านออกเขียนได้ ลดปัญหาด้านอาชญากรรม เกือบภาวอนามัยได้เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลตอบแทนทางอ้อมที่อาจจะมองเห็นได้ไม่ชัด (อัมพร วิจิตรพันธ์. 2520 : 15 -16)

สรุป การลงทุนทางการศึกษา ผู้ลงทุนต้องเสียค่าใช้จ่ายทั้งทางตรงและทางอ้อม (Direct and Indirect Costs) ค่าใช้จ่ายทางตรงนั้นเป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้รับการศึกษาจะต้องควักกระเป๋าจ่ายเอง (Out-of-pocket) ส่วนค่าใช้จ่ายทางอ้อมที่เกิดจากการศึกษาก็คือ ค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) ซึ่งก็คือรายได้ที่ควรจะได้แต่ไม่ได้เพราะเอาเวลามาศึกษาเล่าเรียนแทนที่จะเอาเวลาหรือโอกาสไปทำงานหาเงิน การลงทุนทางการศึกษาในระดับต่างๆนั้นจะแตกต่างกันและผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาก็แตกต่างกันด้วย

ดังนั้น ความต้องการทางการศึกษานั้นก็ต้องขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาซึ่งจะเป็นตัวกำหนดความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียนได้ด้วย

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาข้อมูลและงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศสำหรับเรื่องความต้องการการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของผู้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธวราราม ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาและนำข้อมูลการวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องและใกล้เคียงนำเสนอซึ่งผลงานการวิจัยที่นำเสนอเป็นแนวทางต่อการตั้งสมมติฐานและชี้ให้เห็นถึงความต้องการการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาโดยมีรายละเอียดของการศึกษาดังต่อไปนี้

งานวิจัยด้านปัจจัยส่วนบุคคล

จงจิตร อ่ำสาธิตา (2541 : 139 -143) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยาอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรีพบว่าปัญหาค่าใช้จ่ายในการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

จินตภา พุทธิศิริรังษี (2546 : 81) ได้ศึกษาเรื่อง อุปสงค์ในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย ปีการศึกษา 2545 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 คิดเป็นร้อยละ 61.8 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ของการศึกษามีความสัมพันธ์กับอุปสงค์ในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวนพี่น้อง

มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์ในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อย่างไม่มีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05

ณัชชา ประกฤตพิวงศ์ (2545 : 59) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนต่อภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นที่สูงขึ้น ณ สถาบันภาษาเขตกรุงเทพฯ พบว่า ผู้เรียนที่มีการศึกษาในระดับที่สูงมีความประสงค์ที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูง นอกจากนี้ผู้ที่มีการศึกษาสูงน่าจะมีความรู้ มีศักยภาพในการเรียนต่อสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย

วิเชียร เกตุสิงห์ (2522 : 113) ได้ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า นักเรียนที่เลือกเรียนโปรแกรมวิทยาศาสตร์ มีสัดส่วนของผู้สอบคัดเลือกได้มากที่สุด ผู้ที่เลือกโปรแกรมสายศิลป์ - คำนวณ และภาษา มีสัดส่วนรองลงมา ส่วนนักเรียนที่เลือกเรียนโปรแกรมในสายทั่วไปทุกกลุ่ม (อุตสาหกรรม ธุรกิจ คหกรรม และเกษตร) มีสัดส่วนของผู้สอบเข้าได้น้อย

ศรีจันทร์ พูลทวี (2543 : 70) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 - 2542 พบว่า นักเรียนที่ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 2.01-3.00 ประมาณร้อยละ 40 และระหว่าง 3.01-4.00 ประมาณ ร้อยละ 40 และผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 2.00 ประมาณ ร้อยละ 10 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับดีและดีมาก มีความต้องการเรียนต่อสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ

นอกจากนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ สามารถศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้ถึงร้อยละ 90 แผนศิลป์ - ฝรั่งเศส เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาร้อยละ 70 และศิลป์ - คณิตศาสตร์เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 50

อรรณู สิงห์คำ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการศึกษาต่อและประกอบอาชีพของนักเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษาเพื่อชีวิตในเขตการศึกษา 10 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.00-3.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ที่ต้องการศึกษาต่อและประกอบอาชีพมีสติปัญญาค่อนข้างดีและมีเกรดเฉลี่ยหรือผลการเรียนดี

สุรัตน์ ไชยชมภู (2535 : 118) ได้ศึกษาเรื่องความตั้งใจในการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโครงการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า นักเรียนที่มีระดับคะแนนสูงมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีระดับคะแนนต่ำ

สรุป จากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นว่า เกรดเฉลี่ยสะสมสูงหรือดีจะก่อให้เกิดความต้องการในการศึกษาต่อ รวมทั้งแผนการเรียนซึ่งจะเป็นเครื่องบ่งชี้ว่านักเรียนมีศักยภาพและความรู้มากแค่ไหนในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพราะเป็นความรู้พื้นฐานที่จะต่อยอดซึ่งเป็นปัจจัยตัวหนึ่งของความต้องการในการศึกษาต่อ

งานวิจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

จงจิตต์ อ่ำสาริกา (2541 : 141-143) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า ขนาดของครอบครัวหรือจำนวนพี่น้องมีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อ คือ ถ้าจำนวนขนาดของครอบครัวยิ่งน้อยนักเรียนจะเลือกเรียนต่อสายอาชีพเพิ่มขึ้น นอกจากขนาดของครอบครัวแล้วยังพบว่ารายได้เฉลี่ยของบิดามารดาต่อเดือนสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ คือ ถ้าบิดามารดามีรายได้น้อยก็จะมีผลต่อการศึกษาของบุตร ทำให้โอกาสทางการศึกษาน้อยลง แต่ถ้าฐานะทางการศึกษาสูงโอกาสได้รับการศึกษาต่อก็จะมีมาก

จำเนียร สังข์ทอง (2540 : 85-86) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ กรมอาชีวศึกษา พบว่า กลุ่มนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อมีพี่น้องเฉลี่ย 3 - 4 คน ส่วนกลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อมีพี่น้องเฉลี่ยมากกว่า 4 คน

จินตภา พุทธิศิริรังษี รายได้ต่อเดือนที่คาดว่าจะได้รับเมื่อจบระดับ ปวส. นักเรียนส่วนใหญ่มีความคาดหวังในรายได้ต่อเดือนมากกว่า 7500 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.2 มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์ในการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ศาริณี ดันประยูร (2545 : 85) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมระดับปริญญาตรี ของนักเรียนมัธยมปลายหรือเทียบเท่าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่จะเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นอันดับแรก ปัจจัยที่ทำให้เลือกเรียน คือ ใกล้เคียงบ้าน หรือสถานที่เรียนตั้งอยู่ใกล้ภูมิลำเนาของผู้เรียนและเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง

นิวัฒน์ กัลยพฤกษ์ (2522 : 26 ; อ้างอิงจาก Elder. 1969 : 88) กล่าวว่า บิดามารดาที่ได้รับการศึกษาบุตรก็จะได้รับการศึกษาในระดับที่สูงด้วย

บุญเพ็ง ธาณี (2530 : 85) ได้ศึกษาเรื่องสภาพของผู้สำเร็จการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล ปีการศึกษา 2528 ที่ได้ศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อ พบว่า นักเรียนที่บิดา มารดาประกอบอาชีพธุรกิจ รับราชการและค้าขายจะได้ศึกษาต่อมากกว่า บิดา มารดาหรือผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพกรรมกร

มนัส สุวรรณ และประหยัด ปานดี (2535 : 40-45) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการและโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาค พบว่า บิดา มารดาที่มีอาชีพ

รับราชการและประกอบธุรกิจมักสนับสนุนให้เด็กได้เรียนจนถึงมหาวิทยาลัยนอกจากนี้พี่น้องทั้งหมดในครอบครัวและจำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ก็เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อของนักเรียนและปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่สามารถเป็นตัวบ่งชี้ว่ามีโอกาสศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาหรือไม่คือรายได้ของบิดา มารดา สามารถช่วยให้เห็นความมากมายของโอกาสทางการศึกษา

สุวัฒน์ เงินน้ำ และคณะ (2529 : 66-70) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่ากลุ่มนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อมีปัจจัยฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองอาชีพของผู้ปกครองและการศึกษาของผู้ปกครองมากกว่าหรือสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

โสภณ เสือพันธ์ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียนระดับประโยควิชาชีพขั้นต้น ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า อาชีพของผู้ปกครอง และความคาดหวังในรายได้สูงมีผลต่อการเลือกโปรแกรมของนักเรียน

สุรัตน์ ไชยชมภู (2535 : 112-113) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกพบว่าระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเรียนต่อของนักเรียน

ศรีจันทร์ พูลทวี (2543 : 70) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540-2542 พบว่า นักเรียนที่ต้องการจะศึกษาต่อ บิดาของนักเรียนจะประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจมากที่สุด ร้อยละ 54 รองลงมาเป็นอาชีพค้าขาย ร้อยละ 10 และอาชีพเกษตรกรรมน้อยที่สุด

ณัชชา ประกฤตพงศ์ (2545 : 59-61) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนต่อภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นที่สูงขึ้น ณ สถาบันภาษา เขตกรุงเทพฯ พบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมดังต่อไปนี้มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อภาษาญี่ปุ่น

ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของบุตรเนื่องจากผู้เรียนประกอบอาชีพแล้วและมีรายได้จึงสามารถตัดสินใจเรียนได้ด้วยตนเอง

อาชีพของบิดา-มารดา พบว่าอาชีพของบิดาไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อเพราะบิดา-มารดา ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัวเล็ก ๆ ไม่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนในการตัดสินใจเรียนต่อ

รายได้ต่อเดือนของบิดา-มารดา พบว่า บิดา-มารดา ของผู้เรียนส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,001 บาท ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ ทั้งนี้ เนื่องจากบิดา-มารดาอายุมากไม่ได้ประกอบอาชีพแล้ว

จากงานวิจัยของ ฌัชชา ประกฤติพงศ์ พบว่า ตัวแปรที่กล่าวมาไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ เนื่องจากผู้เรียนมีรายได้แล้ว จึงขัดแย้งกับงานวิจัยอื่น

อรรณู สิงห์คำ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการศึกษาต่อและประกอบอาชีพของนักเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษาเพื่อชีวิตในเขตการศึกษา 10 พบว่า นักเรียนที่มีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมที่ดี เห็นด้วยว่าอาชีพเกษตรกรรมมีเกียรติ เช่นเดียวกับอาชีพอื่นที่ดี และรายได้ต่อปีของบิดามารดาดี มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ

โสภณ เสือพันธ์ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียนระดับประโยควิชาชีพชั้นต้น ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า อาชีพของบิดา-มารดาไม่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ เพราะบุคคลที่จะศึกษาต่อเป็นผู้ใหญ่แล้ว มีความคิดพิจารณาเองได้ แต่อาชีพของผู้ปกครอง คำแนะนำจากผู้ปกครองและความคาดหวังในรายได้สูงมีอิทธิพลต่อการเลือกโปรแกรม

ประยูร มัยโกคา (2539 : 93-94) ได้สำรวจความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดชุมพร พบว่า ความต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพนั้นใช้เหตุผลส่วนตัวในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อเป็นอันดับแรก

นิโคลัส เบนเดนน์ (ประจักษ์ บุญอารีย์. 2522 : 16 ; อ้างอิงจาก เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. 2515 : 51) อ้างผลงานวิจัยในสหรัฐว่าเมื่อผู้ใดมีฐานะยากจนแม้จะมีความต้องการทางการศึกษาในสาขาที่สูงเกินกว่ากำลังฐานะของตนเองก็ย่อมเป็นไปได้ยาก ฐานะของบุคคลจะเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความต้องการของที่เหมาะสมแก่ฐานะของบุคคลนั้น เกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม มีความหมายครอบคลุมถึงอาชีพ ของบิดา มารดา รายได้ของบิดา มารดา และระดับการศึกษาของบิดามารดาซึ่งสิ่งเหล่านี้นับว่ามีผลโดยตรงต่อความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน

ฮาร์บิสัน และไมเออร์ (Harbison and Myer. 1964 : 11) กล่าวว่าเด็กในช่วงอายุ 15-19 ปี ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี จะมีโอกาสในการศึกษาต่อไปเรื่อยๆ ส่วนเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจตกต่ำส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อเพราะต้องออกจากโรงเรียนเพื่อหารายได้

สรุป จากงานวิจัยข้างต้นปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวกำหนดความต้องการศึกษาต่อของแต่ละบุคคล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรณีโรงเรียนวัดสุทธิวราราม โดยมีวิธีดำเนินการศึกษาวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ปี พ.ศ. 2546 จำนวน 582 คน (ข้อมูลสถิติจำนวนนักเรียน โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ปี พ.ศ. 2546)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ปี 2546 โดยการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างจะพิจารณาโดยใช้ตารางของเคริจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ซึ่งจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 40) ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างของเคริจซีและมอร์แกน

จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
10	10	220	140	1200	291
15	14	230	144	1300	297
20	19	240	148	1400	302
25	24	250	152	1500	306
30	28	260	155	1600	310

ตาราง 4 (ต่อ)

จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
35	32	270	159	1700	313
40	36	280	162	1800	317
45	40	290	165	1900	320
50	44	300	169	2000	322
55	48	320	175	2200	327
60	52	340	181	2400	331
65	56	360	186	2600	335
70	59	380	191	2800	338
75	63	400	196	3000	341
80	66	420	201	3500	346
85	70	440	205	4000	351
90	73	460	210	4500	354
95	76	480	214	5000	357
100	80	500	217	6000	361
110	86	550	226	7000	364
120	92	600	234	8000	367
130	97	650	242	9000	368
140	103	700	248	10000	370
150	108	750	254	15000	375
160	113	800	260	20000	377
170	118	850	265	30000	379
180	123	900	269	40000	380
190	127	950	274	50000	381
200	132	1000	278	75000	382
210	136	1100	285	100000	384

หมายเหตุ : กรณีที่ประชากรมีจำนวนไม่ตรงกับในตารางก็ใช้หลักของบัญญัติไตรยางค์

วิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร จาก 550 เป็น 600 เพิ่มขึ้น 50 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น $234 - 226 = 8$ คน

ประชากร จาก 550 เป็น 582 เพิ่มขึ้น 32 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น $(8 \times 32) / 50 = 5.12$ คน

≈ 5 คน

ดังนั้นถ้าจำนวนประชากรเป็น 582 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง $226 + 5 = 231$ คน

การสุ่มตัวอย่าง (Sampling)

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีจับสลาก (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2545 : 124) กระทำโดยนำสลากแบบเดียวกันมีหมายเลขกำกับตามหน่วยย่อยของประชากรตั้งแต่หมายเลข 1 ถึง N แล้วทำการสุ่มจับสลากขึ้นมาทีละใบจนครบตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ ดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ห้อง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ม.6/1	48	19
ม.6/2	49	19
ม.6/3	44	17
ม.6/4	46	18
ม.6/5	46	18
ม.6/6	47	19
ม.6/7	53	21
ม.6/8	49	19
ม.6/9	46	18
ม.6/10	52	21
ม.6/11	51	21
ม.6/12	51	21
รวม	582	231

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ แบ่งได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

1. แผนการเรียน เป็นการวัดแบบนามบัญญัติ (Nominal Scale) โดยให้ แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ มีค่าเป็น 1 , แผนการเรียนอังกฤษ - คณิตศาสตร์ มีค่าเป็น 2 , แผนการเรียนฝรั่งเศส มีค่าเป็น 3 , แผนการเรียนไทย - สังคม มีค่าเป็น 4
2. คะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้เรียน เป็นการวัดแบบอันตรภาค (Interval Scale) โดยให้ 0.00 – 1.00 มีค่าเป็น 1 , 1.01 – 2.00 มีค่าเป็น 2 , 2.01 – 3.00 มีค่าเป็น 3 , 3.01 – 4.00 มีค่าเป็น 4
3. รายได้ของผู้ปกครอง เป็นการวัดแบบอันตรภาค (Interval scale) โดยให้ น้อยกว่า 10,000 บาท มีค่าเป็น 1 , 10,001 – 30,000 บาท มีค่าเป็น 2 , 30,001 – 50,000 บาท มีค่าเป็น 3, 50,001 บาท ขึ้นไป มีค่าเป็น 4
4. รายได้ที่คาดหวังของผู้เรียน เป็นการวัดแบบอันตรภาค (Interval Scale) โดยให้ น้อยกว่า 12,001 บาท มีค่าเป็น 1 , 12,001 – 15,000 บาท มีค่าเป็น 2 , 15,001 – 18,000 บาท มีค่าเป็น 3 , 18,001 – 21,000 บาท มีค่าเป็น 4 , 21,001 บาทขึ้นไป มีค่าเป็น 5
5. ความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียน เป็นการวัดแบบนามบัญญัติ (Nominal scale) โดยให้ รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเป็น 1 ,รับจ้างภาคเอกชน มีค่าเป็น 2, ประกอบธุรกิจส่วนตัว มีค่าเป็น 3 , เกษตรกรรม / ประมง มีค่าเป็น 4 อื่น ๆ ระบุ มีค่าเป็น 5
6. ภูมิลำเนาของผู้เรียน เป็นการวัดแบบนามบัญญัติ (Nominal Scale) โดยให้ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีค่าเป็น 1 ต่างจังหวัด มีค่าเป็น 2
7. จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษา เป็นการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) โดยให้ 1 คน มีค่าเป็น 1, 2 คน มีค่าเป็น 2 , 3 คน มีค่าเป็น 3 , 4 คน มีค่าเป็น 4 , 5 คน มีค่าเป็น 5 6 คน มีค่าเป็น 6 , 10 คน มีค่าเป็น 7
8. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นการวัดแบบเรียงลำดับ (Ordinal Scale) โดยให้ ต่ำกว่าประถมศึกษา / เทียบเท่า มีค่าเป็น 1 ประถมศึกษา / เทียบเท่า มีค่าเป็น 2 มัธยมศึกษาตอนต้น / เทียบเท่า มีค่าเป็น 3 มัธยมศึกษาตอนปลาย / เทียบเท่า มีค่าเป็น 4 อนุปริญญา / เทียบเท่า มีค่าเป็น 5 ปริญญาตรี / เทียบเท่า มีค่าเป็น 6 สูงกว่าปริญญาตรี มีค่าเป็น 7
9. อาชีพของผู้ปกครอง เป็นการวัดแบบนามบัญญัติ (Nominal Scale) โดยให้ รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเป็น 1 รับจ้างภาคเอกชน มีค่าเป็น 2 ประกอบอาชีพธุรกิจมีค่าเป็น 3 เกษตรกรรม / ประมง มีค่าเป็น 4 อื่นๆ ระบุ มีค่าเป็น 5

10. สภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว เป็นการวัดแบบนามบัญญัติ (Nominal Scale) โดยให้ บิดา - มารดา มีค่าเป็น 1 ผู้ปกครองที่ไม่ใช่บิดา - มารดา มีค่าเป็น 2 บิดาหรือมารดา มีค่าเป็น 3

11. ทักษะคิดต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา วัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 คำตอบ แต่ละคำตอบให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 5 คะแนน

เห็นด้วย ให้ 4 คะแนน

ไม่แน่ใจ ให้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน

ตัวแปรตาม (dependent Variable) ได้แก่ ความต้องการศึกษาต่อ ซึ่งวัดแบบเรียงลำดับ (Ordinal Scale) เกณฑ์การให้คะแนนเพื่อทดสอบเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อแบ่งเป็น 4 คำตอบ ดังนี้

0 หมายถึง ไม่ต้องการ

1 หมายถึง ต้องการ

2 หมายถึง ต้องการมาก

3 หมายถึง ต้องการมากที่สุด

2. เครื่องมือและขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการเรียนต่อระดับอุดมศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิดและปลายปิด แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้เรียน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเรียนต่อระดับอุดมศึกษาแล้วรวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมคำถามวิจัยและตัวแปรทุกตัวตามกรอบและแนวทางที่ระบุในข้อ 2.2.1 โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบลิเคอร์ท (Likert Five Rating Scale) ดังนี้

5	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วย
3	หมายถึง	ผู้ตอบไม่แน่ใจ
2	หมายถึง	ผู้ตอบไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	ผู้ตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์โดยใช้แนวความคิดของเบสท์ (Best. 1981 : 182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2.2.3 เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมด้านเนื้อหาที่ต้องการจะวัดในแต่ละข้อ

2.2.4 การปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง (Try Out) จำนวน 30 คน

2.2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามครั้งสุดท้ายภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อแสดงต่อโรงเรียนวัดสุทธิวรารามเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2. ขอความร่วมมือกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวรารามในการตอบแบบสอบถาม
3. ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเองที่โรงเรียนวัดสุทธิวรารามโดยจัดเก็บแบบสอบถามระหว่างวันที่ 1-9 สิงหาคม พ.ศ.2546
4. รวบรวมข้อมูลและจัดระบบข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows 11.0 (Statistical Package for the Social Science for Windows Version 11.0) และใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติสำหรับตรวจสอบเครื่องมือ การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach (บุญเรียง ขจรศิลป์. 2543) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = 0.87

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นค่าสถิติที่บอกถึงสัดส่วนจำนวนต่อร้อย

$$P = \frac{f}{n} (100)$$

P	แทน	ค่าร้อยละ
f	แทน	ความถี่หรือจำนวน
n	แทน	จำนวนทั้งหมด

3. ค่าเฉลี่ย (ณัชชา ประกฤติพงศ์. 2545 :ค่าคะแนนตัวหนึ่งซึ่งเกิดจากการเอาค่าคะแนนทุกตัวมาหารด้วยจำนวนของคะแนนทั้งหมด)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ชัยสิทธิ์ เจริญมีประเสริฐ. ม.ป.ป. : 93) คือ รากที่สองของผลรวมของความแตกต่างระหว่างระหว่างข้อมูลดิบกับค่าเฉลี่ยยกกำลังสองหารด้วยจำนวนข้อมูลทั้งหมด

$$S = \sqrt{\frac{n(\sum x^2 - (\sum x)^2)}{n(n-1)}}$$

S แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของค่ายกกำลังสองของข้อมูลดิบ

$(\sum x)^2$ แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

5. การทดสอบค่าไคสแควร์ แบบความเป็นอิสระ (Chi-Square Test for Independence) (ชูศรีวงศ์รัตน์.2541:313)ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสภาพแวดล้อมกับความต้องการศึกษาต่อ

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O - E)^2}{E}$$

χ^2 แทน ค่าไคสแควร์

O แทน ความถี่ที่สังเกตได้

E แทน ความถี่ที่คาดหวัง

r แทน จำนวนแถว

c แทน จำนวนหลัก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

χ^2 แทน ค่าไคสแควร์

* แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวม ประมวล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยแยกออกเป็นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่1 การวิเคราะห์สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยทางด้านสังคม (ตาราง 6 - 15)

ตอนที่2 การวิเคราะห์ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวรารามที่มีต่อความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา (ตาราง 16 - 22)

ตอนที่3 การวิเคราะห์ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม (ตาราง 23)

ตอนที่4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยของเศรษฐกิจและปัจจัยทางสังคม กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม (ตาราง 24 – 40)

ตอนที่5 การวิเคราะห์เกี่ยวกับ ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม (ตาราง 41 – 42)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่1 สภาพของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา แบ่งได้ดังต่อไปนี้ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ แผนการเรียนคะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้เรียน ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครองรายได้ที่คาดหวังของผู้เรียนความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียน และปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ ภูมิฐานะของผู้เรียนจำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ทุกระดับการศึกษา ระดับการศึกษาผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว ทัศนคติต่อการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

ปัจจัยส่วนบุคคล

ตาราง 6 แผนการเรียน

	จำนวน	ร้อยละ
วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์	111	48.1
อังกฤษ - คณิตศาสตร์	38	16.5
ฝรั่งเศส	21	9.1
ไทย - สังคม	61	26.4
รวม	231	100

จากตาราง 6 นักเรียนส่วนมากเรียนแผนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมาเรียนแผนไทย - สังคม แผนอังกฤษ - คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 26.4 และ 16.5 ตามลำดับ ส่วนแผนการเรียนที่มีนักเรียนเรียนน้อยที่สุด คือ แผนฝรั่งเศส คิดเป็นร้อยละ 9.1

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ยสะสม

	จำนวน	ร้อยละ
0.00 – 1.00	3	1.3
1.01 – 2.00	66	28.6
2.01 – 3.00	95	41.1
3.01 – 4.00	67	29.0
รวม	231	100
$\bar{X}$	=	2.5645
S	=	0.70339

จากตาราง 7 นักเรียนส่วนมากคะแนนเฉลี่ยสะสม อยู่ระหว่าง 2.01 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมา คือ 3.01 – 4.00 , 1.01 – 2.00 คิดเป็นร้อยละ 29.0 และ 28.6 ตามลำดับและส่วนน้อยคะแนนเฉลี่ยสะสม อยู่ระหว่าง 0.00 – 1.00 คิดเป็นร้อยละ 1.3 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสะสมประมาณ 2.57 ($\bar{X} = 2.5645$) โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสะสมใกล้เคียงกัน ไม่แตกต่างกันมากนัก เมื่อพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าต่ำ ($S = 0.70339$)

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

ตาราง 8 รายได้ของผู้ปกครอง

	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	43	18.6
10,001 – 30,000 บาท	120	51.9
31,001 – 50,000 บาท	47	20.3
50,001 บาทขึ้นไป	21	9.1
รวม	231	100
$\bar{X}$	=	34,522.08
S	=	45,673.377

จากตาราง 8 รายได้ของผู้ปกครองส่วนมาก อยู่ระหว่าง 10,001 – 30,000 บาท คิดเป็นอัตราร้อยละ 51.9 รองลงมาจะอยู่ระหว่าง 31,001 – 50,000 บาท , ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.3 , 18.6 ตามลำดับ ส่วนรายได้ของผู้ปกครองส่วนน้อย อยู่ระหว่าง 50,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.1 รายได้โดยเฉลี่ยของผู้ปกครองคือ 34,522.08 บาท ($\bar{X}$ = 34,522.08) รายได้ของผู้ปกครองแตกต่างกันถ้าพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าสูง (S = 45,673.377)

ตาราง 9 รายได้ที่คาดหวังของผู้เรียน

	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 12,001 บาท	113	48.9
12,001 – 15,000 บาท	24	10.4
15,001 – 18,000 บาท	3	1.3
18,001 – 21,000 บาท	43	18.6
21,001 บาทขึ้นไป	48	20.8
รวม	231	100
$\bar{X}$	=	19,790.04
S	=	23,427.183

จากตารางที่ 9 รายได้ที่คาดหวังของผู้เรียนส่วนมากอยู่ต่ำกว่า 12,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.9 รองลงมาคือ 21,001 บาท ขึ้นไป 18,001 – 21,000 บาท และ 12,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.8 18.6 10.4 ตามลำดับ ส่วนรายได้ที่คาดหวังของผู้เรียนส่วนน้อยอยู่ระหว่าง 15,001 – 18,000 บาท และรายได้ที่คาดหวังของผู้เรียนโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 19,790.04 บาท รายได้ของนักเรียนจะแตกต่างกันมากถ้าพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าสูง ($S = 23,427.183$)

ตาราง 10 ความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียน

	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	35	15.2
รับจ้างภาคเอกชน	93	40.3
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	86	37.2
เกษตรกรรม / ประมง	6	2.6
อื่นๆ	11	4.8
รวม	231	100

จากตาราง 10 ความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียนส่วนมากคือ รับจ้างภาคเอกชน คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมา คืออาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 37.2 15.2 และ 4.2 ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่คาดหวังของผู้เรียนน้อยที่สุดคือ เกษตรกรรม / ประมง คิดเป็นร้อยละ 2.6

ปัจจัยทางด้านสังคม

ตาราง 11 ภูมิสำเนาของผู้เรียน

	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	217	93.9
ต่างจังหวัด	14	6.1
รวม	231	100

จากตาราง 11 ภูมิสำเนาเดิมของผู้เรียนส่วนมากอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ93.9 และส่วนน้อยอยู่ในต่างจังหวัด คิดเป็นร้อยละ6.1

ตาราง12 จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับการศึกษา

	จำนวน	ร้อยละ
1 คน	34	14.7
2 คน	86	37.2
3 คน	78	33.8
4 คน	21	9.1
5 คน	10	4.3
6 คน	1	.4
10 คน	1	.4
รวม	231	100

จากตาราง 12 จำนวนพี่น้องของผู้เรียนส่วนมากมีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ37.2
รองลงมา คือ 3 คน , 1คน , 4คน , 5คน คิดเป็นร้อยละ33.8 , 14.7 , 9.1 , 4.3 ตามลำดับ
และจำนวนพี่น้องส่วนน้อยของผู้เรียน คือมีจำนวน 6 คน และ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

ตาราง 13 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษา	13	5.6
ประถมศึกษา / เทียบเท่า	65	28.1
มัธยมศึกษาตอนต้น / เทียบเท่า	29	12.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย / เทียบเท่า	43	18.6
อนุปริญญา / เทียบเท่า	24	10.4
ปริญญาตรี / เทียบเท่า	47	20.3
สูงกว่าปริญญาตรี / เทียบเท่า	10	4.3
รวม	231	100

จากตาราง 13 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองของผู้เรียนส่วนมากอยู่ระดับประถมศึกษา / เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 28.1 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี / เทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนปลาย / เทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนต้น / เทียบเท่า อนุปริญญาตรี / เทียบเท่า ต่ำกว่าประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20.3 18.6 12.6 10.4 5.6 ตามลำดับ และระดับการศึกษาของผู้ปกครองของผู้เรียนส่วนน้อยอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี / เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 4.3

ตาราง 14 อาชีพของผู้ปกครอง

	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	34	14.7
รับจ้างภาคเอกชน	52	22.5
ประกอบธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	130	56.3
เกษตรกร / ประมง	3	1.3
อื่น ๆ ระบุ	12	5.2
รวม	231	100

จากตาราง 14 อาชีพของผู้ปกครองของผู้เรียนส่วนมากประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 56.3 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างภาคเอกชน รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ และอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 22.5 14.7 5.2 ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่ผู้ปกครองของผู้เรียนประกอบอาชีพน้อยที่สุด คือ เกษตรกรรม / ประมง คิดเป็นร้อยละ 1.3

ตาราง 15 สภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว

	จำนวน	ร้อยละ
บิดา - มารดา	182	78.8
ผู้ปกครองที่ไม่ใช่บิดา - มารดา	26	11.3
บิดา หรือ มารดา	23	10.0
รวม	231	100

จากตาราง 15 สภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวส่วนมากผู้เรียนอาศัยอยู่กับ บิดา - มารดา คิดเป็นร้อยละ 78.8 รองลงมา คือ อาศัยอยู่กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่บิดา - มารดา คิดเป็นร้อยละ 11.3 และส่วนน้อยอาศัยอยู่กับบิดา หรือ มารดา คนใดคนหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 23

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่อความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
(ตาราง 16 – 22)

ตาราง 16 ทัศนคติต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0
ไม่เห็นด้วย	3	1.3
ไม่แน่ใจ	16	6.9
เห็นด้วย	143	61.9
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	69	29.9
รวม	231	100
$\bar{X}$	=	4.1913
S	=	.55850

จากตาราง 16 ทัศนคติต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนมากเห็นด้วย กับการศึกษาระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 61.9 รองลงมาเห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 29.9 6.9 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนส่วนน้อยไม่เห็นด้วย ต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.3 ค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ ($\bar{X} = 4.1913$) นักเรียนมีทัศนคติใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าต่ำ ($S=0.55850$)

ตาราง 17 ทัศนคติในเรื่องความจำเป็นต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	0.9
ไม่เห็นด้วย	12	5.2
ไม่แน่ใจ	18	7.8
เห็นด้วย	118	51.1
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	81	35.1
รวม	231	100
$\bar{X}$	4.14	

จากตาราง 17 ทศนคติในเรื่องความจำเป็นในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนมากเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมา คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 35 7.8 5.2 ตามลำดับ และส่วนน้อยมีทัศนคติไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 0.9 ค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 4.14 ($\bar{X} = 4.14$)

ตารางที่ 18 ทศนคติในเรื่องของประโยชน์และความคุ้มค่ากับเงินลงทุนเมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	0.4
ไม่เห็นด้วย	4	1.7
ไม่แน่ใจ	55	23.8
เห็นด้วย	110	47.6
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	61	26.4
รวม	231	100
$\bar{X}$	3.98	

จากตาราง 18 ทศนคติในเรื่องของประโยชน์และความคุ้มค่ากับเงินลงทุนเมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนมากเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 47.6 รองลงมา คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 26.4 23.8 1.7 ตามลำดับ และส่วนน้อยนักเรียนไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 0.4 ค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 3.98 ($\bar{X} = 3.98$)

ตาราง 19 ทศนคติเกี่ยวกับการเลือกอาชีพและการเพิ่มรายได้เมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	1.3
ไม่เห็นด้วย	8	3.5
ไม่แน่ใจ	26	11.3
เห็นด้วย	90	39.0
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	104	45.0
รวม	231	100
$\bar{X}$	4.23	

จากตาราง 19 ทศนคติเกี่ยวกับการเลือกอาชีพและการเพิ่มรายได้เมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนมากเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาทำให้สามารถเลือกอาชีพและเพิ่มรายได้ คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาคือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 39.0 11.3 3.5 ตามลำดับ และนักเรียนส่วนน้อยไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาว่าสามารถเลือกอาชีพและเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้นได้ ค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 4.23 ($\bar{X} = 4.23$)

ตาราง 20 ทศนคติในเรื่องของการเพิ่มทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	1.3
ไม่เห็นด้วย	5	2.2
ไม่แน่ใจ	25	10.8
เห็นด้วย	95	41.1
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	103	44.6
รวม	231	100
$\bar{X}$	4.26	

จากตาราง 20 ทศนคติในเรื่องของการเพิ่มทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนมากเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เพราะสามารถเพิ่มทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพได้ รองลงมา เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 41.1 10.8 2.2 ตามลำดับ และนักเรียนส่วนน้อยไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 4.26 ($\bar{X} = 4.26$)

ตาราง 21 ทักษะเกี่ยวกับการยอมรับของสังคมและตลาดแรงงานเมื่อศึกษาต่อระดับ
อุดมศึกษา

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0
ไม่เห็นด้วย	5	2.2
ไม่แน่ใจ	20	8.7
เห็นด้วย	99	42.9
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	107	46.3
รวม	231	100
$\bar{X}$	4.33	

จากตาราง 21 ทักษะเกี่ยวกับการยอมรับของสังคมและตลาดแรงงานเมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนมากเห็นด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับทัศนคติการยอมรับของสังคมและตลาดแรงงานเมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.3 รองลงมาเห็นด้วยไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 42.9 8.7 ตามลำดับ ส่วนน้อยจะไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 2.2 ค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 4.33 ($\bar{X} = 4.33$)

ตาราง 22 ทักษะโดยรวมของนักเรียนที่มีต่อการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

ทัศนคติ	$\bar{X}$	ระดับความต้องการศึกษาต่อ แปลความหมาย
ความจำเป็น	4.14	เห็นด้วย
ความมีประโยชน์และคุ้มค่ากับเงินลงทุน	3.98	เห็นด้วย
ความสามารถในการเลือกอาชีพ และ ช่วยเพิ่มรายได้	4.23	เห็นด้วย
ความสามารถในการเพิ่มทักษะ ความรู้ และประสบการณ์	4.26	เห็นด้วย
การยอมรับแก่สังคมและตลาดแรงงาน	4.33	เห็นด้วย

จากตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ทักษะคตินักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ที่มีต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในด้านความจำเป็น ความมีประโยชน์และความคุ้มค่ากับเงินลงทุน ความสามารถในการเลือกอาชีพ และช่วยเพิ่มรายได้ ความสามารถในการเพิ่มทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ การยอมรับแก่สังคมและตลาดแรงงาน อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.50 – 4.49 แสดงว่าโดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนมีทัศนคติที่ดีหรือเห็นด้วยต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

ตาราง 23 ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ต้องการ	8	3.5
เพราะ - เรียนนายร้อย		
- เรียนทางการทหาร		
- ประกอบอาชีพ		
- เกียจคร้าน		
ต้องการ	62	26.8
ต้องการมาก	35	15.2
ต้องการมากที่สุด	126	54.5
รวม	231	100

จากตารางที่ 23 พบว่านักเรียนส่วนมากมีความต้องการมากที่สุดในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 54.5 รองลงมา ต้องการ ต้องการมาก คิดเป็นร้อยละ 26.8 15.2 ตามลำดับ และนักเรียนส่วนน้อยไม่ต้องการศึกษาต่อ เพราะอยากเรียนนายร้อย อยากเรียนต่อทางด้านทหาร ตำรวจ ประกอบอาชีพ และเหตุผลสุดท้าย คือ เกียจคร้าน

สรุปจะเห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ปี พ.ศ.2546 มีความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาถึงร้อยละ 92

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคม กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 95% ($\alpha = 0.05$)

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา โดยการวิเคราะห์แบบไคสแควร์ (Chi – squar) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล

ตาราง 24 แสดงความสัมพันธ์ของแผนการเรียนของนักเรียนกับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ตาราง 24 - 16.9.19

แผนการเรียน	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
วิทย์-คณิต	3	18	12	78	111	29.351* → ค่าคำนวณ
อังกฤษ-คณิต	-	12	7	19	38	
ฝรั่งเศส	1	6	3	11	21	
ไทย-สังคม	4	26	13	18	61	
รวม	8	62	35	126	231	

P<0.05*

จากตาราง 24 เมื่อพิจารณาความสำคัญระหว่างแผนการเรียนกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ 29.351 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่าแผนการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 1)

ตารางที่ 25 แสดงความสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้เรียนกับความต้องการศึกษา
ต่อระดับอุดมศึกษา

คะแนนเฉลี่ยสะสม	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
0.01 - 1.00	-	3	-	-	3	24.692*
1.01 - 2.00	5	22	15	24	66	
2.01 - 3.00	1	23	12	59	95	
4.01 - 4.00	2	14	8	43	67	
รวม	8	62	35	126	231	

P<0.05*

จากตาราง 25 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้เรียนกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ 24.692 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 2)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ตาราง 26 แสดงความสัมพันธ์ของรายได้ของผู้ปกครองกับความต้องการศึกษาต่อระดับ
อุดมศึกษา

รายได้ผู้ปกครอง	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
น้อยกว่า10,000	-	15	10	18	43	21.358*
10,001 - 30,000	2	31	18	69	120	
30,001 - 50,000	6	11	4	26	47	
50,000 ขึ้นไป	-	5	3	13	21	
รวม	8	62	35	126	231	

P<0.05*

จากตาราง 26 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ผู้ปกครองของผู้เรียน กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ 21.358 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่ารายได้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 3)

ตาราง 27 แสดงความสัมพันธ์ของรายได้ที่คาดหวังของผู้เรียนกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

รายได้คาดหวัง	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
น้อยกว่า 20,001	4	36	18	55	113	22.769*
20,001 – 15,000	-	9	3	12	24	
15,001 – 18,000	-	-	2	1	3	
18,001 – 21,000	4	7	8	24	34	
21,001 ขึ้นไป	-	10	4	34	48	
รวม	8	62	35	126	231	

$P < 0.05^*$

จากตาราง 27 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่คาดหวังของผู้เรียนกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า χ^2 ที่คำนวณได้ 22.769 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่ารายได้ที่คาดหวังของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 4)

ตาราง 28 แสดงความสัมพันธ์ของความคาดหวังในอาชีพกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

อาชีพคาดหวัง	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3	10	7	15	35	42.882*
รับจ้างภาคเอกชน	-	17	21	55	93	

ตาราง 28 (ต่อ)

อาชีพคาดหวัง	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	2	29	7	48	86	
เกษตรกรรม / ประมง	2	-	-	4	6	
อื่น ๆ	1	6	-	4	11	
รวม	8	62	35	126	231	

P<0.05*

จากตาราง 28 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียน กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ 42.882 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่าความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 5)

ปัจจัยทางด้านสังคม

ตาราง 29 แสดงความสัมพันธ์ของภูมิลำเนาของผู้เรียนกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

ภูมิลำเนา	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
กทม.และปริมณฑล	7	59	31	120	217	2.890
ต่างจังหวัด	1	3	4	6	14	
รวม	8	62	35	126	231	

P>0.05*

จากตาราง 29 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาของผู้เรียนกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ 2.890 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่าภูมิลำเนาของผู้เรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 6)

ตาราง 30 แสดงความสัมพันธ์ของจำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับการศึกษา
กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

จำนวน	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
1 คน	-	12	6	16	34	40.939*
2 คน	4	20	18	44	86	
3 คน	2	20	7	49	78	
4 คน	1	7	3	10	21	
5 คน	-	2	1	7	10	
6 คน	-	1	-	-	1	
10 คน	1	-	-	-	1	
รวม	8	62	35	126	231	

$P < 0.05^*$

จากตาราง 30 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับการศึกษากับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ 40.939 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่า จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของผู้เรียน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 7)

ตาราง 31 แสดงความสัมพันธ์ของระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

ระดับการศึกษา	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
ต่ำกว่าประถม	2	1	4	6	13	33.130*
ประถมศึกษา	3	19	11	32	65	
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	13	5	11	29	
มัธยมศึกษาตอนปลาย	-	13	6	24	43	
อนุปริญญา	1	5	3	15	24	

ตาราง 31 (ต่อ)

ระดับการศึกษา	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
ปริญญาตรี	-	-	6	31	47	
สูงกว่าปริญญาตรี	2	1	-	7	10	
รวม	8	62	35	126	231	

P<0.05*

จากตาราง 31 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ 33.133 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของผู้เรียน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 8)

ตาราง 32 แสดงความสัมพันธ์ของอาชีพของผู้ปกครองกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

อาชีพผู้ปกครอง	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
รับราชการ /						
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	11	4	17	34	13.336
รับจ้างภาคเอกชน		15	8	29	52	
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	5	33	20	72	130	
เกษตรกร / ประมง	1	-	1	1	3	
อื่นๆ	-	3	2	7	12	
รวม	8	62	35	126	231	

P>0.05*

จากตาราง 32 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ 13.336 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่าอาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของผู้เรียน ไม่เป็นไปตามสมมติที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 9)

ตาราง 33 แสดงความสัมพันธ์ของสภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวกับความต้องการ
ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

สภาพการอยู่ร่วมกัน						χ^2	
ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม		
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด			
บิดา - มารดา	4	30	12	65	111	4.359	
ผู้ปกครองที่ไม่ใช่บิดา - มารดา	2	28	18	50	98		
บิดา - มารดา							
บิดาหรือมารดา	2	4	5	11	22		
รวม	8	62	35	126	231		

$P > 0.05^*$

จากตาราง 33 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ 4.359 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่าสภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของผู้เรียน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 10)

ตาราง 34 แสดงความสัมพันธ์ของทัศนคติเกี่ยวกับความจำเป็นของการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

ความจำเป็น	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	-	-	-	2	79.754*
ไม่เห็นด้วย	-	4	4	4	12	
ไม่แน่ใจ	2	7	3	6	18	
เห็นด้วย	3	39	19	57	118	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	12	9	59	81	
รวม	8	62	35	126	231	

$P < 0.05^*$

จากตาราง 34 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความจำเป็นในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของผู้เรียน พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ 79.754 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่าทัศนคติเกี่ยวกับความจำเป็นมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา คือผู้เรียนเห็นว่าความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามีความจำเป็น

ตาราง 35 แสดงความสัมพันธ์ของทัศนคติเกี่ยวกับประโยชน์และความคุ้มค่าในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษากับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

ประโยชน์/คุ้มค่า	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	-	-	-	1	49.995*
ไม่เห็นด้วย	-	2	-	2	4	
ไม่แน่ใจ	3	19	9	24	55	
เห็นด้วย	3	34	21	52	110	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	7	5	48	61	
รวม	8	62	35	126	231	

P<0.05*

จากตาราง 35 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับประโยชน์และคุ้มค่าในเงินลงทุนในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของผู้เรียน พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ 49.995* ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่าผู้เรียนเห็นว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษามีประโยชน์และคุ้มค่ากับเงินลงทุนที่เสียไป

ตาราง 36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการเลือกอาชีพและการเพิ่มรายได้เมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษากับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

เลือกอาชีพ/ เพิ่มรายได้	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	1	1	1	3	13.871
ไม่เห็นด้วย	1	3		4	8	

ตาราง 36 (ต่อ)

เลือกอาชีพ/ เพิ่มรายได้	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
ไม่แน่ใจ	1	8	5	12	26	
เห็นด้วย	4	27	18	41	90	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	23	11	68	104	
รวม	8	62	35	126	231	

P>0.05*

จากตาราง 36 เมื่อพิจารณาทัศนคติในการเลือกอาชีพและการเพิ่มรายได้ในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของผู้เรียน พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ 13.871 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% แสดงว่า ผู้เรียนเห็นว่าการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาไม่สามารถช่วยในการเลือกอาชีพและเพิ่มรายได้ให้กับผู้เรียนได้

ตาราง 37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับการเพิ่มทักษะ ความรู้และประสบการณ์เมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษากับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

เพิ่มทักษะ ความรู้ ประสบการณ์	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	1	1	-	3	32.109*
ไม่เห็นด้วย	1	2	1	1	5	
ไม่แน่ใจ	3	8	4	10	25	
เห็นด้วย	3	29	17	46	95	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	22	12	69	103	
รวม	8	62	35	126	231	

P<0.05

จากตาราง 37 เมื่อพิจารณาทัศนคติเกี่ยวกับการเพิ่มทักษะ ความรู้ และประสบการณ์เมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษากับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า χ^2 ที่คำนวณได้ 32.109 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% แสดงว่า ผู้เรียนเห็นว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษาสามารถเพิ่มทักษะ ความรู้ และประสบการณ์เมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

ตาราง 38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับการยอมรับของสังคมและตลาดแรงงาน
เมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษากับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

การยอมรับ	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
ไม่เห็นด้วย	-	1	2	2	5	15.378
ไม่แน่ใจ	2	5	4	9	20	
เห็นด้วย	4	35	15	45	99	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	21	14	70	107	
รวม	8	62	35	126	231	

$P > 0.05$

จากตาราง 38 เมื่อพิจารณาทัศนคติเกี่ยวกับการยอมรับของสังคมและตลาดแรงงาน
เมื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษากับความต้องการศึกษาต่อ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ 15.378
ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่าทัศนคติเกี่ยวกับการยอมรับของ
สังคมและตลาดแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของผู้เรียน

ตาราง 39 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

ทัศนคติ	ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา				รวม	χ^2
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ต้องการมาก	ต้องการมากที่สุด		
ไม่เห็นด้วย	1	1	1	-	3	34.586*
ไม่แน่ใจ	2	7	4	3	16	
เห็นด้วย	5	43	24	71	143	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	11	6	52	69	
รวม	8	62	35	126	231	

$P < 0.05^*$

จากตาราง 39 เมื่อพิจารณาทัศนคติโดยรวมกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดม
ศึกษา พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ 34.586 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%
แสดงว่าทัศนคติของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

**ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับ
อุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิ
วราราม**

ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาจากการศึกษาข้อมูลปัญหาของนักเรียนเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาจากค่าความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามจากตาราง 40 พบว่าปัญหาเกี่ยวกับและขาดเงินทุนในการศึกษามีความถี่สูงถึง 28 รองลงมาคือ ปัญหาสถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถรองรับนักเรียนผู้จบการระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ทั้งหมด ปัญหาระบบการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาไม่ได้มาตรฐาน (พื้นฐานแต่ละโรงเรียนไม่เท่าเทียมกัน) ซึ่งมีความถี่ 25 13 ตามลำดับ นอกจากนี้ปัญหาการแข่งขันสูงมีความถี่ 11 ส่วนปัญหาค่านิยมที่มุ่งเพียงใบประกาศนียบัตร (ไม่มุ่งความรู้) ปัญหาค่านิยมในเรื่องชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา มีความถี่เท่ากัน คือ 5 ส่วนปัญหาที่ความถี่ต่ำสุดคือ ปัญหาความเลื่อมล้ำทางการศึกษาของผู้เรียน (ผู้เรียนในชนบทไม่ได้รับความเท่าเทียมกับผู้เรียนในเมือง) มีความถี่เท่ากับ 2

ตาราง 40 ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวรารามเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

ปัญหาของนักเรียน	ความถี่	ร้อยละ
1. ขาดเงินทุน	28	31
2. สถาบันไม่สามารถรองรับผู้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ทั้งหมด	25	28
3. การสอบเข้าศึกษาต่อไม่ได้มาตรฐาน	13	14
4. การแข่งขันสูง	11	12
5. ค่านิยมในเรื่องชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	5	6
6. ค่านิยมที่มุ่งเพียงใบประกาศนียบัตร (ไม่มุ่งความรู้)	5	6
7. ปัญหาความเลื่อมล้ำทางการศึกษาของผู้เรียน (ในชนบททางเลือกน้อยกว่า)	3	3
รวม	90	100

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาจากความถี่ที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม จากตาราง 41 พบว่า นักเรียนให้ข้อเสนอแนะสูงสุดเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา คือ การยกเลิกระบบการสอบเอ็นทรานซ์รับผู้จบชั้นมัธยมศึกษาทั้งหมดให้ได้ศึกษาต่อมีค่าความถี่สูงถึง 31 รองลงไป คือ เสนอให้จัดมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาให้เท่าเทียมกัน ลดค่าเล่าเรียน เปิดสาขาหรือคณะให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนหรือตลาดแรงงาน ซึ่งมีความถี่ เท่ากับ 25 18 15 ตามลำดับ ส่วนข้อเสนอให้พัฒนาระบบการศึกษาให้สามารถคิดวิเคราะห์ นำไปประกอบอาชีพและใช้ในชีวิตประจำวันได้และข้อเสนอการยกเลิกการเรียนกวดวิชาเพื่อเกิดความเท่าเทียมกันของผู้เรียนและลดค่านิยมในการแข่งขันเพื่อเข้าสถาบันที่มีชื่อเสียง มีค่าความถี่เท่ากัน คือ 13 ข้อเสนอแนะให้มีการจัดหางานให้ผู้สำเร็จการศึกษาให้มีงานทำ ความถี่ 12 ข้อเสนอแนะให้โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาควรจัดมาตรฐานการเรียนการสอนให้ดี ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ผู้สอนหรือแม้แต่หลักสูตรเพื่อให้เด็กไม่ต้องไปเรียนกวดวิชาและเป็นการปูพื้นฐานที่ดีในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาความถี่เท่ากับ 10 ควรแนะแนวการศึกษาต่อให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาเพื่อใช้ในการตัดสินใจที่ถูกต้อง ความถี่ 5 และสุดท้ายเสนอให้ควรเร่งพัฒนาเยาวชนให้มีการปลูกฝังให้ใฝ่เรียนความถี่เท่ากับ 3

ตาราง 41 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. ยกเลิกระบบเอ็นทรานซ์รับผู้จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด	31	22
2. จัดมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาให้เท่าเทียมกัน	25	17
3. ลดราคาค่าเล่าเรียน	18	13
4. เปิดสาขาหรือคณะให้ตรงต่อความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน	15	10
5. พัฒนาระบบการศึกษาให้สามารถคิดวิเคราะห์ นำไปประกอบอาชีพได้	13	9
6. ยกเลิกการเรียนกวดวิชาเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน	13	9
7. จัดหางานให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา	12	8
8. โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาควรจัดมาตรฐานการเรียน การสอนให้ดีและเท่าเทียมกัน	10	7
9. ควรแนะแนวการศึกษาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	5	3
10. ควรปลูกฝังใฝ่เรียน	3	2
รวม	145	100

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่กล่าวมากับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม ปีการศึกษา พ.ศ.2546 จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 231 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและปัจจัยทางด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม ปีการศึกษา 2546

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 11.0 และวิเคราะห์ด้วยสถิติดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและปัจจัย

ทางด้านสังคมกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ด้วยการทดสอบค่าไคสแควร์ แบบความเป็นอิสระ (Chi-Square test for independence)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและปัจจัยทาง ด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ปีการศึกษา 2546

1. สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและปัจจัยทางด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

จากผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษาข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่าผู้เรียนส่วนมากเรียนแผนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 48.1 และผู้เรียนส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.01 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 41.1 ($X = 2.5645$) ซึ่งมีเกรดเฉลี่ยใกล้เคียงกันไม่แตกต่างกัน

1.2 สถานภาพปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคม

รายได้ของผู้ปกครอง ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนมากมีรายได้ระหว่าง 10,001 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.9 และผู้ปกครองของนักเรียนที่มีสัดส่วนน้อยที่สุดมีรายได้ 50,000 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.1 แต่เมื่อพิจารณารายได้ของผู้ปกครองของผู้เรียนส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 50,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 90.8

รายได้ที่คาดหวังของผู้เรียน รายได้ที่คาดหวังของผู้เรียนส่วนมากมีรายได้น้อยกว่า 12,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.9 ส่วนรายได้ของผู้เรียนที่มีสัดส่วนน้อยที่สุดมีรายได้ระหว่าง 15,001 – 18,000 บาท และเมื่อพิจารณารายได้ที่คาดหวังของผู้เรียนส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 59.4

ความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียน ความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียนส่วนมาก คือ การประกอบอาชีพรับจ้างภาคเอกชน คิดเป็นร้อยละ 40.3 ส่วนความคาดหวังในอาชีพที่ผู้เรียนคาดหวังน้อยที่สุด คือ เกษตรกรรมและประมง คิดเป็นร้อยละ 2.6 และเมื่อพิจารณาความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียนส่วนใหญ่ คือ รับจ้างภาคเอกชน ประกอบธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 93.7

ภูมิลำเนาของผู้เรียน ภูมิลำเนาของผู้เรียนส่วนมาก คือ กรุงเทพมหานครและปริมณฑลคิดเป็นร้อยละ 93.6 และภูมิลำเนาส่วนน้อยอยู่ต่างจังหวัด

จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับ ส่วนมากผู้เรียนมีพี่น้อง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 และพี่น้องของผู้เรียนส่วนน้อยจะมี 6 และ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4 แต่ถ้า

พิจารณาสัดส่วนพื้นที่ของผู้เรียนส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ตั้งแต่ 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 85.7

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองส่วนมากจะจบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 28.1 ส่วนระดับการศึกษาของผู้ปกครองส่วนน้อยจะจบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 4.3 และระดับการศึกษาของผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีจบการศึกษาตั้งแต่ประถม ถึงปริญญาตรี เป็นสัดส่วนที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.1

อาชีพของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองส่วนมากจะประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 56.3 และส่วนน้อยผู้ปกครองจะประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือประมง คิดเป็นร้อยละ 1.3 ถ้าพิจารณาแล้วส่วนมากผู้ปกครองจะประกอบอาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ รับจ้างภาคเอกชน และประกอบธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย มีสัดส่วนถึงร้อยละ 93.5

สภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว ส่วนมากผู้เรียนอาศัยอยู่กับบิดา มารดา สูงถึงร้อยละ 78.8 และส่วนน้อยจะอาศัยอยู่กับบิดา หรือ มารดา ซึ่งใกล้เคียงกับการอาศัยอยู่กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่บิดา มารดา คิดเป็นร้อยละ 11.3 และ 10.0 ตามลำดับ

ทัศนคติต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่าผู้เรียนส่วนมาก เห็นด้วยต่อการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 61.9 และส่วนน้อยไม่เห็นด้วยต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.3 แต่ถ้าพิจารณาแล้วผู้เรียนส่วนมากจะเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีสัดส่วนถึงร้อยละ 91.8

1. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ปีการศึกษา 2546

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

จากการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ แผนการศึกษา และคะแนนเฉลี่ยสะสมมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

จากการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง รายได้ที่คาดหวังของผู้เรียน ความคาดหวังในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

จากการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยทางด้านสังคม อันได้แก่ จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับการศึกษา ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ทศนคติต่อการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 แต่ปัจจัย 3 ตัว ที่ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 คือ ภูมิฐานะของผู้เรียน สภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครอง

อภิปรายผล

ผลการศึกษาสถานภาพและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การศึกษาสภาพเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ผู้เรียนส่วนมากเรียนแผนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ระหว่าง 2.01 – 3.00 มีสัดส่วนถึง 48.1 และ 41.1 ตามลำดับ ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนที่เรียนสายวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ มีศักยภาพในการเรียนต่อหรือมีความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และส่วนมากผู้เรียนที่เรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ จะมีผลการเรียนที่ดีส่งผลต่อความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ แผนการเรียน และ คะแนนเฉลี่ยสะสม มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2522 : 113) พบว่าผู้ที่เรียนสายวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ มีสัดส่วนการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามากกว่า ผู้เรียนที่เรียนแผนการศึกษาอื่น ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีจันทร์ พูลทวี (2543 : 70) ซึ่งกล่าวว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ สามารถศึกษาต่อในสถาบันศึกษาของรัฐได้ถึงร้อยละ 90 มีสัดส่วนที่สูงที่สุดด้วย

คะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้เรียน มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีจันทร์ พูลทวี (2543 : 70) พบว่า นักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 2.01 – 3.00 ประมาณร้อยละ 40 แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีผลการเรียนดีและดีมาก มีความต้องการเรียนต่อสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณ สิงห์คำ (2542 : บทคัดย่อ)

พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.00 – 3.00 มีความต้องการศึกษาต่อ แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ต้องการศึกษาต่อมีสติปัญญาค่อนข้างดีและมีเกรดหรือผลการเรียนดี

2. ผลการศึกษาสภาพภาพเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคม และความสัมพันธระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม

รายได้ของผู้ปกครอง จากการศึกษาวิเคราะห์รายได้ของผู้ปกครอง พบว่า ส่วนมากมีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001 – 30,000 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.9 ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส สุวรรณ และ ประหยัด ปานดี (2535 : 40 –45) พบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่เป็นตัวบ่งชี้โอกาสทางการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาหรือไม่ คือ รายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองสามารถช่วยให้เห็นความมีโอกาสมากน้อยทางการศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นว่า รายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับโอกาสทางการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิโคลัส เบนเดนน์ (ประจักษ์ บุญอารีย์. 2522 : 16 ; อ้างอิงจาก เสกสรร ประเสริฐกุล. 2515 : 51) กล่าวว่ารายได้ของบิดา มารดามีผลโดยตรงต่อความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียน ซึ่งก็เหมือนกับงานวิจัยของ ฮาร์บิสัน และไมเออร์ (1964 : 11) กล่าวว่า เด็กในช่วงอายุ 15 – 19 ที่มีจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี จะมีโอกาสในการศึกษาต่อไปเรื่อย ๆ ส่วนเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจตกต่ำส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อเพราะต้องออกจากโรงเรียนเพื่อหารายได้

รายได้ที่คาดหวังของผู้เรียน จากการศึกษาวิเคราะห์รายได้ที่คาดหวังของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีรายได้ที่คาดหวัง น้อยกว่า 12,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.9 มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โสภณ เสือพันธ์ (2529 : บทคัดย่อ)พบว่า ความคาดหวังในรายได้สูงมีผลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตภา พุทธิศิริรังสี (2546 : 80) พบว่าความคาดหวังในรายได้ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับอุปสงค์ในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ภูมิสำเนาของผู้เรียน จากการศึกษาวิเคราะห์ภูมิสำเนาของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนส่วนมากมีภูมิสำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 93.6 และไม่มี ความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศาริณี ดันประยูร (2545 : 85) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่ทำให้เลือกเรียนต่อ คือ ใกล้บ้านหรือสถานที่เรียนตั้งอยู่ใกล้

ภูมิสำเนาของผู้เรียนเนื่องจากว่ากลุ่มตัวอย่างหรือผู้เรียนส่วนมากมีภูมิสำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือ

ปริมณฑลเป็นส่วนมากมีการเดินทางที่สะดวกสบายและมีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาหลายแห่ง จึงทำให้ปัจจัยตัวนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับการศึกษา จากการศึกษาวิเคราะห์ จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับการศึกษา พบว่า ผู้เรียนส่วนมากมีพี่น้อง 2 คน และ 3 คน เป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 37.2 และ 33.8 ตามลำดับมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส สุวรรณ และประหยัด ปานดี (2535 : 40 -45) พบว่า จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่และจำนวนพี่น้องในครอบครัวเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อของนักเรียนและเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่สามารถเป็นตัวบ่งชี้ว่ามีโอกาสทางการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาซึ่งมีความสัมพันธ์กับอุปสงค์ในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อย่างไม่มีนัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จำเริญร สังกัทอง (2540 : 85 - 86) พบว่า กลุ่มนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อมีพี่น้องเฉลี่ย 3 – 4 คน ส่วนกลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อมีพี่น้องมากกว่า 4 คน

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง จากการศึกษาวิเคราะห์ระดับการศึกษาของผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองของผู้เรียนส่วนมากจบการศึกษาระดับประถมศึกษา / เทียบเท่า ร้อยละ 28.1 ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัตน์ ไชยชมพู (2535 : 112 -113) ระดับการศึกษาของบิดา มารดา มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเรียนต่อของนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิโคลัส เบนเดิน (ประจักษ์ บุญอารีย์. 2522 : 16 ; อ้างอิงจาก เสกสรร ประเสริฐกุล. 2515 : 51) กล่าวว่าระดับการศึกษาของบิดามารดา มีผลโดยตรงต่อความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

อาชีพของผู้ปกครอง จากการศึกษาวิเคราะห์อาชีพของผู้ปกครอง พบว่า อาชีพของผู้ปกครองส่วนมากประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ร้อยละ 56.3 ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภณ เสือพันธ์ (2529 : บทคัดย่อ) พบว่า อาชีพของบิดา มารดาไม่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ เพราะบุคคลที่จะศึกษาต่อเป็นผู้ใหญ่แล้ว มีความคิดพิจารณาเองได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏฐา ประกฤติพงศ์ (2545 : 59 -61) พบว่าอาชีพของบิดา มารดาไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อเพราะ บิดา มารดา ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจแล้วและมีรายได้จึงสามารถตัดสินใจเรียนด้วยตนเองได้

สภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว จากการศึกษาวิเคราะห์สภาพการอยู่ร่วมกัน

ภายในครอบครัว พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับ บิดา มารดา สัดส่วนร้อยละ 78.8 และไม่มี ความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จงจิตร อ่ำสาธิตา (2541 : 142) พบว่า นักเรียนที่ บิดา มารดาอยู่ร่วมกัน จะเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา มากกว่า นักเรียนที่บิดา มารดาแยกกันอยู่

ทัศนคติต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา จากการวิเคราะห์ทัศนคติต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนมากเห็นด้วยต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 61.9 มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะเรื่อง ความจำเป็นในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประโยชน์และความคุ้มค่ากับเงินที่ลงทุน และการเพิ่มทักษะความรู้ และประสบการณ์มากกว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งไปตามสมมติฐานที่กำหนดและมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตภา พุทธิศิริรังสี (2546 : 81-82) กล่าวว่าทัศนคติในเรื่องการศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเป็นเรื่องจำเป็นและมีโอกาสได้งานดีกว่าผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ปีการศึกษา 2546 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ทบวงมหาวิทยาลัยควรยกเลิกระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย เพื่อไม่ให้เกิดการแข่งขันกันแต่อาจจะคัดเลือกจากความต้องการหรือความสนใจในการศึกษาของผู้เรียน เพื่อให้เกิดความพึงพอใจและสนองตอบความต้องการของผู้เรียนได้และยังก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการศึกษา เพราะผู้เรียนจะตั้งใจและสนใจในวิชาหรือสาขาที่เรียน
2. รัฐบาลควรจัดมาตรฐานการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนและมหาวิทยาลัยให้เท่าเทียมกันเพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานที่ดีและเท่าเทียมกัน ทำให้ไม่เกิดการแข่งขันกันในการเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียงถ้าเป็นมาตรฐานเดียวกัน
3. รัฐบาลหรือมหาวิทยาลัยควรเปิดคณะหรือวิชาการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อไม่ให้เกิดภาวะว่างงานหลังสำเร็จการศึกษาหรือภาวะสูญเสียทางการศึกษาคือจบการศึกษาแล้วไม่ได้ทำงานตามที่ตนเรียนมา
4. ควรแนะแนวการศึกษาต่อให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาหรือระดับอื่นๆ เพื่อที่จะเป็นแนวทางหรือเป็นข้อชี้แนะในการตัดสินใจศึกษา

ตัวอย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

5. รัฐหรือสถานศึกษาควรให้ทุนการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสด้านทุนทรัพย์แต่มีความตั้งใจหรือสนใจที่จะศึกษาเพื่อที่จะเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนเป็นการยกระดับการศึกษาของชาติและเยาวชนให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อมูลที่ได้ควรให้สถานศึกษานำไปวางแผนและหาแนวทางแก้ไขปัญญาเพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมด้านต่างๆ
2. ควรทำการวิจัยในลักษณะเดียวกันเปรียบเทียบกับสถานศึกษาแห่งอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเพื่อหาข้อผิดพลาดและข้อแตกต่างของแต่ละสถานศึกษา
3. ควรจะศึกษาถึงความต้องการศึกษาต่อในคณะหรือสาขาที่ผู้เรียนสนใจเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้และไม่ทำให้เกิดความสูญเปล่าในการจัดการศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สุตประเสริฐ. (2541) รายงานการวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ ปี 2541. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศรีเดชา.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). สำนักนายกรัฐมนตรี. รายงานผลการ
ประชุมสมัชชาการศึกษาท้องถิ่นเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ
การประมาณจำนวนนักเรียนนักศึกษา. (2543). กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2540 – 2544). (2539). กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา. (2542). กรุงเทพฯ : วิ.ที.ดี คอมมิวนิเคชั่น.
- จงจิตต์ อ่ำสาริกา. (2541). ความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนปอทองวงษ์จันทร์วิทยา อำเภอปอทอง จังหวัดชลบุรี.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- จิตต์อารีย์ กนกนิรันดร. (2541). ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยแม่โจ้. ถ่ายเอกสาร.
- จินตภา พุทธิศิริรังษี. (2546). อุปสงค์ในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยพัฒนวิชาการอินทราชัย ปีการ
ศึกษา 2545. สารนิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูเวช ชาญสง่าเวช. (2543). อุดมศึกษาไทยในเวทีโลก. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่ง
ชาติ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ณัชชา ประกฤตพงศ์. (2545). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อภาษาญี่ปุ่น
ในระดับชั้นที่สูงขึ้น ณ สถาบันเขตกรุงเทพฯ. สารนิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เทียนฉาย กีระนันท์. (2519). เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์และกำลังคน. กรุงเทพฯ : สำนัก
พิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

- ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล. (2543). *เศรษฐศาสตร์การศึกษา*. เอกสารประกอบการเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิวัฒน์ กลัยพฤกษ์. (2522). *ความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 7*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นงลักษณ์ บุราพรนุสรณ์. (2540). *ความต้องการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ ในการทำงาน ของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประจำอำเภอ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นวลทิพย์ ควกุล. (2527). *เศรษฐศาสตร์การศึกษา*. คณะเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภา วัธนเวคิน. (2529). *การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ ค.บ. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บุญคง หันจางสิทธิ์. (2540). *เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2543). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : พี.เอ็น. การพิมพ์.
- บุญส่ง ทันตนาหนท์. (2530). *การศึกษาลักษณะนิสัยและเจตคติในการเรียนของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6*. หน่วยการศึกษานิเทศน์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาที่ 10.
- ประจักษ์ บุญอารีย์. (2522). *ความต้องการการศึกษาและการได้โอกาสศึกษาในระดับ อุดมศึกษา เขตการศึกษาที่ 10*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประธาน จินตสกุล. (2523). *ความต้องการการศึกษาและการได้โอกาสในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 2 และ 4*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- ประยูร มัยโกคา. (2539). *การสำรวจความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดชุมพร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2522). *ความต้องการการศึกษาและการได้โอกาสศึกษาในระดับ อุดมศึกษา เขตการศึกษาที่ 3*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2527). ความต้องการทางการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน.
- พงศ์เพชร สังข์ศักดิ์. (2522). ความต้องการการศึกษาและการได้โอกาสศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา เขตการศึกษาที่ 11. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายสำเนา.
- พจน์ สารสิน. (2509). ทศนะเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : ส่วนสารนิเทศ กระทรวง
พัฒนาการแห่งชาติ
- พยอม วงศ์สารศรี. (2526). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ไพฑูรย์ โพธิ์สาร. (2542). ทิศทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทยจากผลการประชุมระดับโลก
เอกสารประกอบการสัมมนา วิชาการสู่เส้นทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ . ม.ป.พ.
- มนัส สุวรรณ และประหยัด ปานดี. (2532). ความต้องการและโอกาสทางการศึกษาระดับ
อุดมศึกษาในส่วนภูมิภาค. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.
- วิวัฒนา ระวีงพาล. (2542). ความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่
ระดับมัธยมตอนปลายสายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การ
ศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพฯ 2. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สาริณี ดันประยูร. (2545). ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการ
โรงเรียน ระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาปลายหรือเทียบเท่าใน
เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีจันทร์ พูลทวี. (2543). การวิเคราะห์การศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียน
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540-2542. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สมาธร พันธุโพธิ์. (2530). การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ
มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร

วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549). (2543). กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

สัญญา รัตนวราภรณ์. (2542). ศึกษาความต้องการการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2541 ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์. (2523). ความต้องการการศึกษาและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาในกรุงเทพฯ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุพิน เปรมศรี. (2535). สาเหตุการเลือกเรียนวิชาของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชลบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

หลุย จำปาเทศ. (2533). จิตวิทยาการจูงใจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทสามัคคีสาส์น จำกัด.

อัมพร วิจิตรพันธ์ และอัญชลี ค้อคงคา. (2523). เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการวางแผนกำลังคน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อารีย์ พันธมณี. (2534). จิตวิทยาการเรียนรู้การสอน. กรุงเทพฯ : บริษัทเลิฟแอนด์ลิฟเพรส จำกัด.

Best, John W. (1961). *Research in Educations*. New Jersey : Prentice Hall, Brooks Cole Publishing,.

Cook, Wolter Roy. (1967, Asgust). "Factor Associated with Occupational Choices of Young Man", in *Dissertation Abstracts*. 28 (2) : 799.

Harbison, and Myers, C.A. (1964). *Education Manpower and Economic Growth : Strategies of Human Resource Development*. New York : McGraw-Hill.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูล

ที่ ทม ๑๐๑๑/ ๖ ค.ค.

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ เขตวัฒนา คลองเตย
กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

มีนายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูล
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธิวาราม

เนื่องด้วย นางสาวภาวรินทร์ สุธะวงษ์ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
ขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการจัดทำสารนิพนธ์ มีความประสงค์ที่จะขอความอนุเคราะห์ข้อมูล ใน
รายละเอียด ดังนี้

๑. จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
๒. แผนการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
๓. ตารางเรียน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวี วรกวิน)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะสังคมศาสตร์

โทร. ๐-๒๒๕๔-๕๑๑๖, ๐-๒๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๕๐๒

โทรสาร ๐-๒๒๖๐-๕๓๖๘, ๐-๒๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๕๐๒

ภาคผนวก ข
หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ 0519.12/ 5 9/3

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒ สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธวราราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวภาวรินทร์ สุระชะวงส์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา สังข์เกษม และ อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์วันชัย ทองเกิด เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางสาวภาวรินทร์ สุระชะวงส์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4282144 มือถือ 01-3711950

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศร 0519.12/ 5914

วันที่ 4 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวภาวรินทร์ สุรเดชวงษ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความต้องการศึกษาค่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา สังข์เกษม และ อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ประภาพร เทืองฟูสกุล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามความต้องการศึกษาค่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางสาวภาวรินทร์ สุรเดชวงษ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์กิตติมา หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความร่วมมือเพื่อทดสอบแบบสอบถาม

ที่ ศธ 0519.12/ 5946

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

5 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธวราราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวภาวรินทร์ สุระชะวงส์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา สังข์เกษม และ อาจารย์ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาต ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวภาวรินทร์ สุระชะวงส์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4282144 มือถือ 01-3711950

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/6061

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดสุทธธีราราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวภาวรินทร์ สุรเดชะวงศ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา สังข์เกษม และ อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน ตอบแบบสอบถามความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวภาวรินทร์ สุรเดชะวงศ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4282144 มือถือ 01-3711950

ภาคผนวก จ

หนังสือรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1. นายวันชัย ทองเกิด
2. นางประภาพร เฟื่องสกุล

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนวัดสุทธิวราราม
อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาคผนวก จ
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม
เรื่อง
ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนวัดสุทธิวาราม

คำชี้แจง

- ๑) แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำสารนิพนธ์ ระดับมหาบัณฑิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การศึกษาเรื่อง “ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของตัวผู้เรียนและเป็นประโยชน์ในการวางแผนจัดเตรียมที่เรียนระดับอุดมศึกษาให้เพียงพอต่อความต้องการ
- ๒) ขอความกรุณานักเรียนตอบแบบสอบถามทุกข้อให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงตามความคิดของท่านให้มากที่สุด คำตอบและข้อเสนอแนะจะเป็นความลับและไม่มีการทบทวนใดๆ ต่อตัวนักเรียน

แบบสอบถาม

เรื่อง ความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของผู้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรณีศึกษา โรงเรียนสุทิวราราม โปรดทำเครื่องหมาย X ลงใน () และเติมคำในช่องว่างที่เว้นไว้ตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

1. ปัจจุบันระดับผลการเรียนเฉลี่ยของท่าน.....
2. ปัจจุบันท่านเรียนแผนการเรียนใด
 - () แผนการเรียนวิทย์ - คณิต
 - () แผนการเรียนอังกฤษ - คณิต
 - () แผนการเรียนฝรั่งเศส
 - () แผนการเรียนไทย - สังคม
3. เมื่อท่านจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ท่านต้องการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาหรือไม่
 - () ไม่ต้องการ (กรุณาตอบข้อ 4)
 - () ต้องการ (ไม่ต้องตอบข้อ 4)
 - () ต้องการมาก (ไม่ต้องตอบข้อ 4)
 - () ต้องการมากที่สุด (ไม่ต้องตอบข้อ 4)
4. สาเหตุของการไม่ต้องการศึกษาต่อ เพราะ
 - () ต้องการไปประกอบอาชีพ
 - () ภูมิสำเนาหรือระยะทางการเดินทางห่างไกลสถานศึกษา
 - () ผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ
 - () ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่เอื้ออำนวย
 - () ไม่ชอบ
 - () อื่นๆ ระบุ

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม

4. ภูมิลำเนาของท่าน
 - () กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
 - () ต่างจังหวัด ระบุ.....
5. ท่านมีพี่น้องในครอบครัวที่กำลังศึกษาอยู่ (รวมทั้งตัวท่านด้วย) จำนวน.....คน
6. ท่านอาศัยอยู่กับใคร
 - () บิดา มารดา
 - () ผู้ปกครองที่ไม่ใช่บิดา มารดา
 - () บิดา หรือ มารดา
7. ผู้ปกครองของท่านคือใคร (ผู้ที่อุปการะคุณด้านการศึกษา)
 - () บิดา มารดา
 - () บิดา
 - () มารดา
 - () ผู้ปกครองที่ไม่ใช่บิดา มารดา
8. ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง
 - () ต่ำกว่าประถมศึกษา
 - () ประถมศึกษา / เทียบเท่า
 - () มัธยมศึกษาตอนต้น / เทียบเท่า
 - () มัธยมศึกษาตอนปลาย / เทียบเท่า
 - () อนุปริญญา / เทียบเท่า
 - () ปริญญาตรี / เทียบเท่า
 - () สูงกว่าปริญญาตรี / เทียบเท่า
9. อาชีพของผู้ปกครอง
 - () รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - () รับจ้างภาคเอกชน
 - () ประกอบธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย
 - () เกษตรกรรม / ประมง
 - () อื่นๆ ระบุ.....

10. รายได้ของผู้ปกครองท่านรวมกันต่อเดือน.....บาท
11. รายได้ที่ท่านคาดว่าจะได้รับหลังจบการศึกษาระดับอุดมศึกษา.....บาท
12. หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาแล้วท่านจะประกอบอาชีพใด
 - () รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - () รับจ้างภาคเอกชน
 - () ประกอบธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย
 - () เกษตรกรรม / ประมง
 - () อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 3 ทศนคติในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

โปรดแสดงความรู้สึกต่อข้อความต่อไปนี้ โดยการกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ต้องการ

ลำดับ ที่	ข้อความ	ทัศนคติในการศึกษา				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1.	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำเป็นต้องเรียนต่อระดับอุดม ศึกษา					
2.	ท่านคิดว่าการศึกษาระดับอุดม ศึกษามีประโยชน์และคุ้มค่ากับเงิน ลงทุนที่เสียไป					
3.	ท่านคิดว่าการศึกษาต่อระดับอุดม ศึกษาทำให้สามารถเลือกอาชีพได้ ดีกว่าผู้สำเร็จการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 6 และช่วยเพิ่ม รายได้ให้สูงขึ้นเมื่อ สำเร็จการ ศึกษา					
4.	ท่านคิดว่าการศึกษาต่อระดับอุดม ศึกษา สามารถเพิ่มทักษะ ความรู้ และประสบการณ์มากกว่าสำเร็จ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายแล้วทำงาน และสามารถนำ ความรู้ไปประกอบอาชีพได้อย่าง เหมาะสม					
5.	ท่านคิดว่าการศึกษาระดับ อุดม ศึกษาเป็นที่ยอมรับแก่สังคมและ ตลาดแรงงาน					

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

1. ปัญหาอื่นๆ นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความกรุณาของท่านในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาวภาวรินทร์ สุรเดชะวงศ์
เกิดวันที่	20 มีนาคม 2520
ภูมิลำเนา	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	96/49 ซอยจันทน์ม่วง ถนนพระรามที่ 2 แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร 10150
สถานที่ทำงาน	96/48 ซอยจันทน์ม่วง ถนนพระรามที่ 2 แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร 10150
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	ประถมศึกษา โรงเรียนวัดสวนพลู
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม
พ.ศ. 2539	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พณิชยการตั้งตรงจิตร
พ.ศ. 2541	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ
พ.ศ. 2543	ปริญญาตรี (บริหารธุรกิจ) มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ. 2546	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร